THE LIBRARY OF CONGRESS
REFERENCE DEPARTMENT
SERIALS DIVISION
WASHINGTON, D.C. 20540

WASHINGTON DC 200
NEWS U - 6
DRAUG IL 60629

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEPHONE: (312) 585-9500

Vol. LXVIII Kaina 15 c. PIRMADIENIS — MONDAY, RUGPIŪTIS — AUGUST 19, 1974 Nr. 193

Okupuotoje Lietuvoje

Mokytojai eina ir milicininkų pareigas

Prie bažnyčios seka vaikus, einančius giedoti

Kučiūnai

Pastaruoju metu Lietuvoje, norint susiorientuoti, kokia yra tikėjimo padėtis, pasidarė labai madingi sociologiniai tyrinėjimai Visose Lietuvos mokyklose mokiniams reikia atsakyti į anketų klausimus.

1974 kovo 5-10 Kučiūnų aštuonmetėje mokykloje mokytojai: Bendaravičiai, Baldauskaitė, Ulinskaitė, Barkauskaitė pateikė IV-VIII klasių moksleiviams šitokius klausimus: Ar tiki Dievą? Kodėl tiki? Ar eini į bažnyčią? Kada buvai bažnyčioje? Kas tave pirmąjį kartą nuvedė į bažnyčią? Ar skaitai religines knygas? Ar dažnai eini išpažinties? Ar namuose meldiesi? Ar tėvai tiki?

Daugiau negu 90 procentų moksleivių parašė, esą tikintys Dievą ir lanką bažnyčią. Mokyklos direktorė dėl šių atsakymų persigando ir pasiūlė mokytojam budėti prie bažnyčios, kaip buvo daroma keletą metų anksčiau, ir neleisti vaikų į bažnyčią. Tačiau dauguma mokytojų buvo kitokios nuomonės — mokytojui netinka būti milicininku.

V klasėje mokytojai Barkauskaitei pateikus klausimus, du moksleiviai atsistojo ir persižegnoję pasimeldė. Į auklėtojos pastabą: "Kam to reikia?", mokinukai atsakė: "Mums reikia drąsos!"

Tikintieji yra giliai pasipiktinę šiais "sociologiniais" tyrinėjimais. Tai grubus kišimasis į sąžinės dalykus. Daugelis yra tos nuomonės, kad reikia atsakyti tik į klausimą "Ar tiki į Dievą?" o į kitus klausimus visiškai neatsakyti, nes šių tyrinėjimų tikslas — susiorientuoti, kas vaikams daro įtaką, kas juos moko, kas duoda skaityti religines knygas ir t.t. Kai kurie atsakymai galėtų būti tiesiogine išdavyste, kuria pasinaudotų bedieviai kovai prieš tikėjimą.

Vištytis

Vištyčio bažnyčioje susidarė nedidelis vaikų choras. Tėvai noriai leisdavo vaikus pagiedoti. Vaikų choras tikintiesiems labai patiko, tačiau ateistams tai buvo rakštis.

1973 lapkričio 18, sekmadienį, per vakarines šv. Mišias į bažnyčią atėjo tikrintojai. Kitą dieną direktorius Virškus ir klasių auklėtojai pradėjo tardymą: kas giedojo? Kas moko giedoti? Kur daromos repeticijos? Ar klebonas duoda saldainių?

Vienos mergaitės nusigando, o kitos, kaip antai Aleknavičiūtės, Uldinskaitė, Dulckytė drąsiai pasisakė, kad jos giedojo ir ateityje eisiančios giedoti. Šito norį jų tėvai, be to, ir joms pačioms patinka. Mokytojai aiškino, kad mergaitės į bažnyčią galinčios eiti, bet giedoti negalima, nes ir kiti vaikai panorėsią.

Vaikų terorizavimas truko visą savaitę. Mokytojai visokiais būdais stengėsi atkalbėti vaikus, kad tik jie neitų giedoti, lankėsi į namus ir prašė, kad tėvai neleistų vaikų į chorą.

— Mūsų vaikai niekam blogo nedaro, kad eina giedoti. Jūs labiau rūpinkitės, kad mažiau būtų chuliganų, o ne mūsų vaikų giedojimu, — aiškino tikintieji persistengiantiems mokytojams.

1973 lapkričio 22 vakare keturios mergaitės atėjo į špitolę, kad jas klebono šeimininkė pamokytų giedoti. Šunims lojant, prie špitolės slinko apylinkės pirmininkas Žarskis su partinės organizacijos sekretorium Gaidžiu. Nekviestieji svečiai vaikus labai išgąsdino, klausinėjo pavardžių.

1972 rudenį Vištyčio tarybinio ūkio šoferis J. Uldinskas nuvežė kunigą pas silpną ligonį. Sužinoję apie šį "nusikaltimą", tarybinio ūkio direktorius ir partinės organizacijos sekretorius, apibarė J. Uldinską:

— Dar būtų galima pateisinti, jei mašina būtų panaudota kitokiems tikslams, tačiau kleboną pavėžinti griežčiausiai draudžiama.

Sutkai

1973 pabaigoje Gerdžiūnų aštuonmetėje mokykloje buvo suorganizuota mokiniams ateistinė popietė — vaidinimas. Penktokai turėjo vaidinti "Olimpo dievus", o šeštokai — "Kristaus palydą". Pionierių vadovė Vitalija Pavalkytė su VI kl. auklėtoja Angele Karaliene vertė, kad šiame vaidinime vaidmenis atliktų tie mokiniai, kur Sutkų bažnyčioje patarnauja šv. Mišioms. Tikslas aiškus — išjuokti tikėjimą. Mokiniai Vidmantas Bačkaitis ir Algis Mickevičius, pasibiaurėję ruošiamu "spektakliu", pabėgo iš mokyklos.

Gerdžiūnų aštuonmetėje mokykloje praktikuojama sienlaikraščiuose piešti tikinčiųjų mokinių karikatūras. Gerdžiūnų ateistai šitokiomis nehumaniškomis priemonėmis nori sumažinti bažnyčią lankančių mokinių skaičių.

Arabų viršūnių konferencija atidedama

KAIRAS. — Arabų viršūnių konferencija iš rugsėjo 3 nukeliama iki spalio vidurio. Ji bus Maroke. Atidėjimo priežastimi laikoma, kad ir arabų - žydų problemoms išspręsti derybos Genevoje neprasidės anksčiau kaip lapkričio vidury. Iki to laiko arabai turi suderinti savo vidaus nesutarimus, svarbiausia dėl Palestinos pabėgėlių likimo.

Kuala Lumpur, Malezijos sostinės, geležinkelių stotis

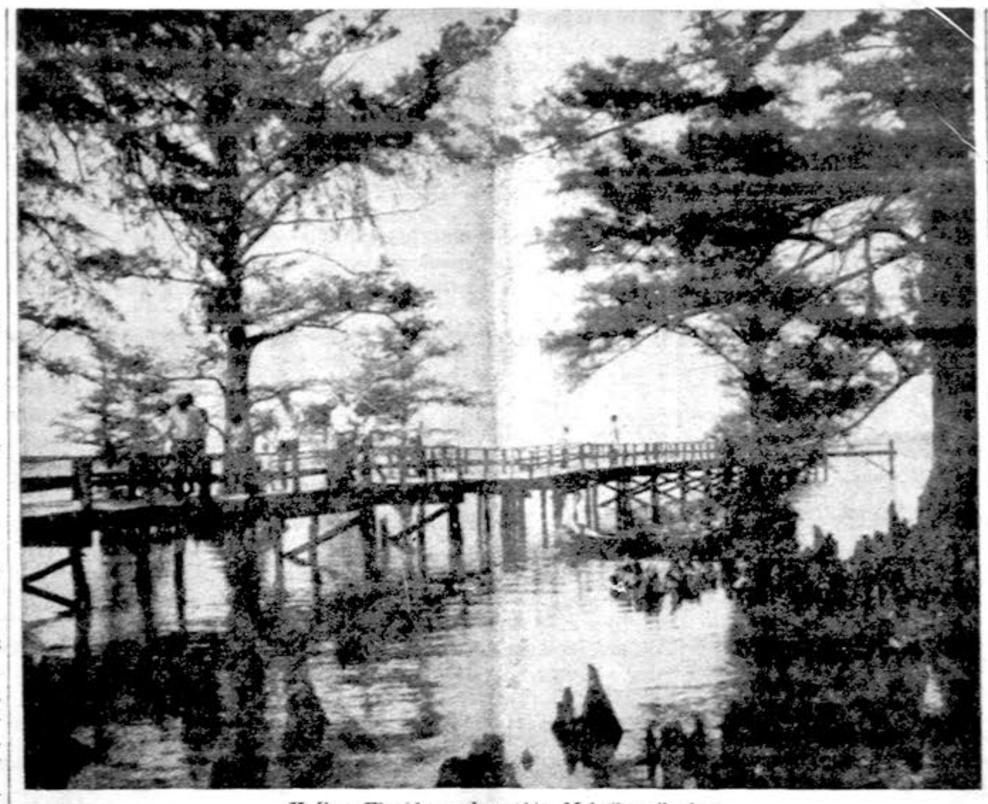

Kažkur Floridos pakrantėje, Meksikos įlankoj

Oro maršalai jau nereikalingi

Washingtonas. — Vadinamieji "oro maršalai" panaikinami. Kai vien 1970 buvo 40 lėktuvų pagrobimų, prireikė pasamdyti 1,500 vyrų ir moterų, kad skraidytų keleiviniais lėktuvais ir gaudytų oro piratus. Lėktuvų nukreipimų Amerikoj šiuo metu jau nepasitaiko, bet daugiausia dėl kitų saugumo priemonių, tai ir oro maršalai pasidarė nereikalingi. Jų išlaikymui valstybė išleisdavo per metus 28 mil. dolerių. Paskutinis lėktuvo nukreipimas buvo 1972 lapkričio mėnesį.

Sustiprintas saugumas aerodromuose duoda gerų vaisių. Pradėjus kontroliuoti keleivius, vien tik New Yorko aedrodrome buvo atimti 73 rankiniai šaunamieji ginklai, 277 pavojingi peiliai. Kartu buvo suimta 517 asmenų su narkotikais, surasta pas juos 3,000 dol. vertės padirbtų pinigų.

Žada suardyti rinkimus

Kuala Lumpur. — Rugpiūčio 24 Malezijoj bus rinkimai į parlamentą. Yra žinoma, kad komunistai ruošiasi rinkimus sutrukdyti. Jų partizanai nuolat užpuola darbininkus, tiesiančius kelią ir susišaudo su juos saugojančiais sargybiniais. Praėjusį savaitgalį buvo užmušti 5 žmonės, sužeistų 8. Valstybės policijos inspektorius Haniff Omar sako, kad balandžio ir liepos mėnesį komunistai paskleidė lapelius, jog jie visą darys, kad rinkimai būtų suardyti.

Turistų bėdos

Londonas. — Apie 40,000 britų turistų, kurie bilietus buvo pirkę Court Line kelionių organizacijoj ir jos skyriuose įvairiose Europos vietose, staiga pajuto, kad jų bilietai negalioja, kad organizacija bankrutavo. Civilinės aviacijos vadovybė greitomis suorganizavo pagalbą, pasiuntė kitus lėktuvus ir surinko britų piliečius. Daugiausia jų buvo Ispanijoj, Jugoslavijoj, Italijoj ir Graikijoj.

Perpetuum mobile užmušė jos išradėjus

Rockford, Ill. — Du vyrai buvo suplanavę mašiną, apie kokią svajoja nuo seniausių laikų inžinieriai: perpetuum mobile, mašiną, kuri pati suktųsi be išorinės pagalbos. Jiedu buvo sukonstruktavę motorą, kurį kartą elektros pagalba įjungus, pati sau duotų tolimesnę energiją jai sukti. Deja, tas motoras sprogo ir užmušė abu išradėjus.

Brežnevas buvo girtas

KOPENHAGA. — Danijos laikraštis "Extra Bladet" ir švedų "Expressen" rašo, kad Brežnevas, kai paskutinį kartą lankėsi Varšuvoje, buvo visai girtas. Kai reikėjo padėti vainiką prie Nežinomojo kareivio kapo, jis kiekvienu metu galėjo nuvirsti nuo kojų, ir jį prilaikė slaptosios tarnybos vyrai. Paskui jis norėjo sėsti į automobilį ir parodyti, kad jis gerai vairuoja, bet ir lenkai, ir jo palydovai rusai nuo didesnės bėdos jį apsaugojo, neleido vairuoti. Kai danų ir švedų laikraštininkai visas ceremonijas fotografavo, tai po to policija iš jų atėmė filmus, bet niekas negalėjo uždrausti grįžusiems laikraštininkams apie tai rašyti.

Dar Is Salaam, Tanzania. — Portugalijos užsienio reikalų ministeris Mario Soares atnaujino pasikalbėjimus su Mozambiko išlaisvinimo fronto vadais apie valdžios perleidimą vietiniams, numatomą kolonijos nepriklausomybę.

Selassie tik figūra

Addis Ababa. — Etiopijos imperatorius Haile Selassie kasdien vis mažiau turi valdžios. Kariuomenės vadovybė per radiją paskelbė, kad panaikina imperatoriaus karūnos tarybą, karinių patarėjų tarybą, jo rūmų teismą ir kitus panašius postus bei tarnybas. Nuo to meto, kai prieš pusmetį kariuomenė pradėjo daryti perversmus, Selassie jau neteko veik visos galybės, o jo artimieji bendradarbiai daugiausi suimti ir bus teisiami už korupciją. Oficialiai armija visad reiškia imperatoriui lojalumą.

Jordanijos karalius Husseinas kalbasi su Vakarų Vokietijos spaudos atstovais ir jiems kartoja, kad nei jis, nei kuris kitas arabų valdovas nedarys jokių kompromisų dėl rytinės Jeruzalės dalies. Izraeliui niekad jos neatiduos

Maskvą apie Fordą

Maskva. — "Novoje Vremia" (Nauji Laikai), sovietų žurnalas prezidentą Fordą pristato rusams kaip išbalansuotą, ramų, patikimą žmogų, savo laiku buvusį vieną geriausių futbolo žaidėjų, žodžiu, tipingą amerikietį.

Belfastas. — Jau suėjo penkeri metai, kai Šiaurės Airijoj vyksta airių ir anglų beveik naminis karas. Per tą laiką abiejose pusėse ir britų kareivių eilėse aukų skaičius pasiekė apie 1050.

Kairas. — Egipto prezidentas Anwar Sadat ir Libijos diktatorius Muammar Kaddafi susitiko Alexandrijos mieste ir bando išlyginti paskutiniųjų mėnesių nesklandumus.

CARACAS. — Venecuelos vyriausybė nutarė per 12 mėnesių nacionalizuoti Amerikos investuotą turtą, viso vertės 4.7 bil. dolerių.

Parama keleiviniams traukiniams

WASHINGTONAS. — Senatas vienbalsiai priėmė jau Atstovų rūmuose nubalsuotas sumas Amtrak, keleivinių traukinių, paramai 130 mil. dolerių, 13 mil. mažiau, nei buvo prašiusi administracija.

LONDONAS. — Britų vyriausybė svarsto suvalstybinti dar visą eilę privačių pramonės įmonių. Prieš tą žygį pasisako įmonių vadovai, aiškindami, kad nuo to padidės infliacija ir bus daugiau bedarbių.

WASHINGTONAS. — Prez. Fordas savo senų laikų draugą ir partnerį Philip Buchen paskyrė Baltųjų rūmų patarėju, vieton pasitraukusio Fred Buzhardt.

KISSINGERIS PASISIŪLĖ VYKTI Į KIPRĄ

Wasningtonas. — Valst. sekretorius Henry Kissingeris pareiškė, kad jis sutinka vykti į Kiprą ir bandyti tarpininkauti tarp kariaujančiųjų, jeigu tik jie sutiks su jo pasiūlymu. Į tai dar nebuvo atsakymo. Buvo tik graikų kitokios sąlygos: jie su nieku nesiderės, į Genevą nevyks kol nebus išpildyti jų reikalavimai. O tie reikalavimai tokie: turkai turi atitraukti kariuomenę ten, kur ji buvo prieš paskutinę invaziją. Turkai to nežada padaryti.

Nicosia. — Kipre oficialiai yra ramu, bet neoficialiai iki sekmadienio buvo 12 skundų dėl turkų paliaubų sulaužymo. Vienam skude sakoma, kad turkai apšaudė ir išstūmė graikus kipriečius iš vienos strateginės aukštumos 10 mylių į pietų rytus nuo Nicosijos. Turkai taip pat bombardavo kelią iš Nicosijos į tarptautinį aerodromą, kurį nuo liepos 23 saugoja po Jungtinių Tautų vėliava esantieji kanadiečiai.

Turkijos gynimo ministeris Hasan Isik sakė, kad jų armija Kipre laikosi tos paliaubų linijos, kokią nubrėžė Jungtinės Tautos. Kariuomenės štabo viršininkas paskelbė, kokius nuostolius patyrė nuo invazijos dienos: 250 užmuštų, 550 sužeistų. Kokie nuostoliai graikų kipriečių, dar nežinoma.

Apie 100,000 graikų kipriečių, vienas penktadalis, atsidūrė be namų. Jiems maitinti skubiai buvo suorganizuota pagalba per Tarptautinį ir vietos Raudonąjį kryžių. Pirmai pradžiai nusiųsta 50 tonų koncentruoto maisto.

Nicocia. — "Chicago Tribune" Londono biuro vadovas Arthur Veysey seka karo veiksmus Kipre ir sako, kad graikai kipriečiai ginkluoti sovietų tankais, o turkai Amerikos artilerija, ir tankai prieš patrankas negali atsilaikėti, labai aiški turkų persvara.

Neaišku, kam priklauso juostelės

Washingtonas. — Baltuosiuose rūmuose dar neaišku, ar kiti Nixono laikų užrekordavimai yra buvusio prezidento nuosavybė ir juos jam reikia atiduoti, ar yra Baltųjų rūmų turtas. Pagal tradiciją buvusių prezidentų dokumentai atiduodami išeinančiam iš tų rūmų, bet dabar, kai nebaigta Watergate byla, tas klausimas dar neaiškus, ir dėl tų juostų vyksta diskusijos tarp įvairių advokatų ir Jaworskio štabo narių.

Washingtonas. — Mirė buvęs S. Dakotos senatorius Karl Mundt, respublikonas, didelis antikomunistas, sulaukęs 74 metų. Nuo 1969 sirgo ir buvo 1972 priverstas atsistatydinti. Jis buvo vienas pirmųjų, kuris pradėjo įrodinėti reikalą susitarti su atominėm valstybėm ir sulaikyti to baisaus ginklo plitimą, pranašaudamas, jog civilizacija gali greitai sunaikinti pasaulį.

Sprogimas Los Angeles mieste

Los Angeles. — Naktį į sekmadienį Los Angeles miesto centre, pusiau prekybiniam, pusiau pramoniniam rajone sprogimas apgriovė pastatus visam bloke, o langai išbyrėjo toli nuo sprogimo vietos. Dar neišaiškinta, ar sprogo ten stovėjęs sunkvežimis su vandenilio peroxido cilinderiais, ar stipri bomba. Prieš tai nežinomas asmuo skambino į "L. A. Herald Examiner" redakciją, pasivadino Isaak Rasim vardu ir grasino bombomis. Sužeisti buvo 4 žmonės.

Paryžius. — Praėjusią savaitę prancūzai Mururoa salyne išbandė dar vieną atominę bombą. Atrodo, jog bandymai greit baigsis. Ateity prancūzai bandys bombas tik po žeme.

Seoul. — Tas, kuris kėsinosi nušauti Pietų Korėjos prezidentą Park, o nušovė jo žmoną, ir per susišaudymą teatre žuvo 16 metų mergaitė, tvirtinama, esąs komunistas, atvykęs iš Japonijos.

Roma. — Motina su trimis mažais vaikais ruošėsi skristi į Melbourną, Australijon, kai vyriausias 5 metų Roberto Zanon dingo, ir jo niekas nerado visą naktį. Kitą dieną buvo pranešta iš Amsterdamo, kad jis jau ten. Įsėlino į kitą lėktuvą ir be bilieto nutarė paskraidyti.

KALENDORIUS

Rugpiūčio 19: šv. Liudvikas, šv. Namadija, Astys, Šviesuolė.

Rugpiūčio 20: šv. Pijus X, šv. Basė, Tolvinas, Neringa.

Saulė teka 6:03, leidžias 7:45.

ORAS

Dalinai apsiniaukę, didesnė galimybė lietaus, šilčiau, apie 85 l.

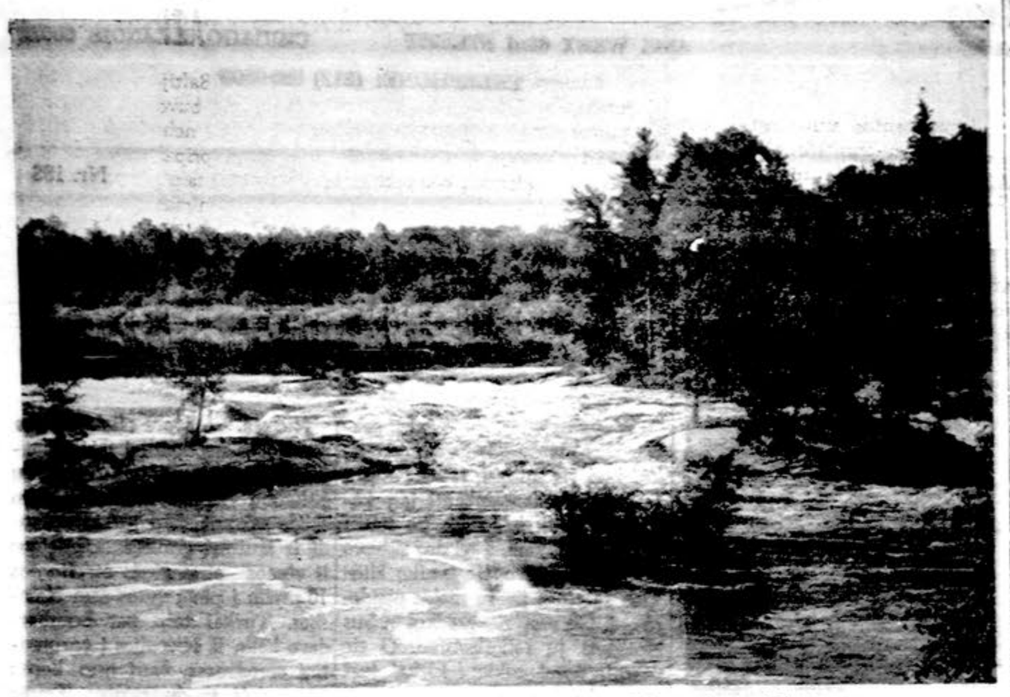

Kanada per lietuvio keliauninko foto objektyvą. Kai kurios vietos labai primena Lietuvą.

Nuotr. P. Maletos

ZUIKIAI GUDRAGALVIAI

ANTANAS RUKUIŽA

Visi gimę ir augę Lietuvoje zuikį gerai pažįsta, nes tai yra laukų ir sodybų gyventojas. Jis mėgsta laukus, krūmus ir miško pakraščius. Didelių miškų viduryje zuikis retai sutinkamas. Zuikis yra 1,5 pėdos ilgio, apie pėdą aukščio, turi obuolio formos galvą. Snukio priekyje turi du apatinius ir viršutinius ilgus, kalto formos, dantis, perskeltą viršutinę lūpą ir todėl jis lengvai gali nulupti medžio žievę. Zuikis mielai kapoja medžių šakas ir jaunus medelius — ypatingai mėgsta soduose graužti vaismedžių žievę ir kapoti jų šakas. Ūkininkai dėl to jo nemėgsta. Pats zuikis yra pilkos spalvos, apačia šviesiai pilka, uodega trumpa, balta, ausys ilgos su juodais galais; ausis jis gali sukinėti į visas puses. Išgirdęs kokį garsą, zuikis į tą pusę pasuka savo ilgas ausis ir tas padeda jam apsisaugoti nuo artėjančio priešo. Pirmutinės zuikio kojos trumpos, o užpakalinės — labai ilgos, todėl zuikis nebėga, kaip kiti keturkojai gyvuliai, bet šoka pasispirdamas užpakalinėmis kojomis, skrieja 5 metrus (apie 16 pėdų) ir krenta ant priešakinių kojų; tuo pačiu momentu pasispyręs užpakalinėmis kojomis, daro naują šuolį.

Lietuvoje sutinkame trijų rūšių zuikius, pietų Lietuvoje — kiek šviesesnis ir didesnis, o rytų ir šiaurės Lietuvoje — kiek mažesnis ir tamsesnis. Didesniuose miškų raistuose ir pelkėse gyvena mažesnis ir žiemos metu visai baltas zuikis. Šiaurės Amerikoje taip pat yra kelių rūšių zuikiai. Aliaskoje, Kanadoje ir Šiaurinėse J.A. Valstijose gyvena didelis pilkasis zuikelis, kuris yra 4-5 kartus mažesnis už lietuviškąjį, bet turi visas ypatybes ir biologines savybes didelio zuikio. Amerikonai jį vadina "rabbit". Chicagos priemiesčiuose šį zuikelį galima matyti darželiuose, kur nesilanko šunes ir katės. Zuikiai moka puikiai atspėti orą ir pagal metų laiką ir orą keičia savo gyvenamąsias vietas. Vasarą jie laikosi laukuose, kur randa daug gero maisto ir jaučiasi saugūs. Atėjus derliaus nuėmimo metui, zuikiai kraustosi į laukuose esančius krūmus, miško pakraščius, bei ganyklas, nes ten randa jaunos neseniai ataugusios žolės maistui. Prasidėjus rudens dargnoms, zuikiai iš ganyklų ir miškų bėga į laukus — ypač į suvelenėjusios dirvos arimus. Tarp pakeltos velėnos, jis įlenda į duobutes, kuriose gali ramiai sau gulėti, saugus nuo vėjo ir lietaus, o čia pat esantieji želmenų laukai teikia jiems puikų maistą.

Žiemos metu, laukams pasidengus storu sniego sluoksniu, zuikiai artėja prie ūkininkų sodybų, sodų ir keliasi į miškus, nes čia jie randa daugiau maisto ir lengviau pasislepia nuo šalto vėjo. Žiemą, užėjus dideliems šalčiams ir sniego pūgoms, miško pakraščiuose, patvoriuose, upių šlaituose vėjas suneša dideles pusnis. Pusnyje, iš priešingos vėjo pusės, zuikis iškasa urvą, kuriame stačiu kampu padaro alkūnę 4-5 metrų ilgio ir ten guli tol, kol oras pagerėja. Jei šuo ar lapė bandytų lįsti į tą urvą, tai dar nepasiekus alkūnės, zuikis išgirsta, šoka aukštyn į sniego paviršių ir pabėga. Zuikienė veda po 4-5 zuikučius 3 kart per metus. Lizdui parenka saugią vietą nuo šunų, kačių ir lapių. Priešakinėmis kojomis iškasa žemėje duobutę, iškloja žolėmis ir atveda ten tamsiai pilkus zuikučius, kurie pilnai užpildo lizdą. Po kelių dienų motina zuikučius išveda iš lizdo ir moko rasti tinkamus augalus maistui ir slėptis nuo gausingų priešų. Man teko matyti, kaip palankėje ant medžio viršūnės tupinti varna, ražienoje pastebėjusi mažą zuikutį, nusileido ir pagriebus zuikutį pradėjo kilti. Tuo momentu atsirado motina, bet pervėlai. Pašokusi norėjo iš varnos atimti zuikutį, bet jau nepasiekė ir varna su savo grobiu nuskrido.

Alytaus šile girininko namas buvo prie pat miško. Virtuvės durys atsiverdavo tiesiai į mišką. Aikštelė prie durų buvo užželusi vešlia žole. Kartą girininkas, bepiaudamas žolę, pastebėjo, kad žolėje kažkas sujudėjo. Pasilenkęs pamatė duobutėje 4 zuikučius. Švelniai ranka paglostęs jų ausis ir nugarėles juos paliko. Zuikučių lizdas buvo lygiai 8 žingsniai nuo prieangio laiptų. Vakare zuikeliai dar buvo savo lizde, bet sekantį rytą lizdas jau buvo tuščias. Naktį sugrįžusi motina pastebėjusi pradėtą piauti žolę, ar suuodusi zuikučiuose girininko rankos kvapą, nusprendė, kad jiems čia gręsia pavojus. Kodėl zuikienė prie pat namo padarė lizdą zuikučiams? Atsakymas paprastas: miške buvo daug lapių ir iš miesto atbėgdavo šunų, tad jie motinos pėdomis lizdą galėjo lengvai surasti ir sunaikinti vaikučius. Taip arti prie gyvenamojo namo nei lapės, nei šunys neišdrisdavo prieiti, todėl zuikienė ir pasirinko šią vietą lizdui.

Dabar keli atsitikimai iš zuikių medžioklių. Medžiojant su skaliku, kartą netoliese nuo sodybos pakeltas zuikis bėgo prie sodybos statinių tvoros ir per plyšį įlindo į sodybą. Šuo, pribėgęs prie tvoros, pralįsti į kitą tvoros pusę negalėjo. Turėjo bėgti aplinkui pro vartus iki plyšio, kur pralindo zuikis. Vėl suradęs jo pėdas, skalindamas bėgo iki daržinės, bet čia pėdsakus pametė. Medžiotojas nutarė ištirti, kur gi dingo zuikis? Priėjęs prie daržinės, pradėjo žiūrinėti. Iš galo daržinės pastogėje, buvo sukrautos malkos. Tik ilgai ieškojęs, pagaliau, medžiotojas surado užlindusį už malkų.

Kitą kartą medžiojant pušyne, kurio apačioje augo jaunos eglaitės su šakom iki žemės, varovų pakeltas zuikis, pribėgęs prie eglaitės, palindo po šakom ir, kai varovai, barškindami barškučiais, praėjo pro eglaitę, zuikis išlindo ir pasuko atgal. Kitoje vietoje taip pat pušyne, kurio apačioje augo kadugių krūmai, varovų išgąsdintas zuikis bėgo dideliais šuoliais ir, padaręs paskutinį dar didesnį šuolį, įšoko į apsnigtą kadugio krūmą. Zuikis ramiai ten tūnojo ir iš krūmo neišlindo. Medžiotojas, priėjęs prie krūmo, pradėjo ieškoti zuikio, bet jokiu būdu negalėjo jo įžiūrėti. Kada ranka norėjo perskirti kadugio šakas ir pažiūrėti, kas yra apačioje, iš krūmo iššoko zuikis ir pabėgo. Dar vienas komiškas atsitikimas su zuikiu įvyko rudenį bruknia me šile, kuriame buvo daug prisirpusių raudonų bruknių uogų. Ten pasilenkusi moteris skubiai braukė į indą uogas. Jos ilgo sijono priekis gulėjo ant žemės ,o užpakalyje sijonas buvo pakilęs. Varovų pakeltas zuikis, nedideliais šuoliais sukinėdamasis bėgo pirmyn ir ieškojo tinkamos vietos pasislėpti. Pamatęs nejudančią, pasilenkusią moterį, palaikė ją kelmu su didele skyle apačioje ir šmukšt įlindo po sijonu. Išgąsdinta moteris suriko ir atsisėdo ant žemės. Tuo momentu zuikis iššoko iš po sijono ir, jį pamačiusi moteris vos ištarė: "kiš, kiš pikta dvasia".

Dar apie vieną zuikį gudragalvį štai ką pasakojo man prof. Ig. Končius. Jam dar vaikų esant, jo tėvas, eidamas zuikinėti, pasiėmė ir jį su savim. Pamiškėje skalikas pakėlė zuikį ir nuvarė į mišką, o jis su tėvu paliko stovėti vietoje ir laukė zuikį sugrįžtant, bet zuikis nesugrįžo, o miške laikas nuo laiko girdėjosi šuns amtelėjimai. Tada jie pradėjo eiti šuns balso kryptimi. Ir štai ką jie pamatė! Šuo lakstė zuikio pėdų ieškodamas aplink seną palinkusį beržą. Užuodęs zuikio pėdas, bėgdavo beržo kryptimi ir netoli beržo pametęs pėdas, metėsi tai į kairę, tai į dešinę, ieškodamas zuikio pėdų. Tėvas, būdamas geras gamtos žinovas, suprato, kad zuikis turi būti čia pat ir sustojęs pradėjo akimis ieškoti krūmo, arba uvo, kur zuikis galėtų pasislėpti. Žemėje nieko įtartino nepastebėjęs, akimis perbraukė beržo stiebą ir tarp šakų 3-4 metrų aukštyje pamatė zuikį. Zuikis ilgas ausis išskėtęs, didelėmis rudomis akimis sekė apačioje lakstantį šunį. Už drąsą ir sumanumą zuikiui buvo dovanota gyvybė — tėvas jo nešovė.

Red. pastaba. Šis rašinys paimtas iš mirusio prof. A. Rukuižos raštiško palikimo.

LIETUVIAI CALIFORNIJOJE

GRAŽIAI PAGERBTI HALINA IR ANTANAS MILAKNIAI

Rugpiūčio 11 d. Vitalija (Milaknytė) ir Albinas Markevičiai savo šaunioje rezidencijoje, Santa Monikoj, suruošė gražų pagerbimą savo tėvų bei uošvių, Halinos ir Antano Milaknių, 35 metų vedybinio gyvenimo sukaktuvių proga.

Dr. Antanas Milaknis ir jo gyvenimo palydovė Halina Konkulevičiūtė, panevėžietė, pasižymėjusio miškininko duktė, gražiai reiškėsi gimtajame krašte, nepriklausomoje Lietuvoje. Daktaras yra išėjęs veterinarijos mokslus Vienoje ir sėkmingai dirbo veterinarijos departamente referentu, vėliau veterinarijos akademijoje profesorium ir tyrimo darbų vykdytoju.

1947 metais atvykęs į JAV-bes, apsigyveno Chicagoje ir ten vertėsi privačia veterinarijos praktika. Maždaug prieš trejetą metų atsikėlė į Los Angeles, Kaliforniją, ir apsigyveno Pacifiko pajūryje. Gražiame ir turtingame rajone Santa Monikoj įsigijo palmėmis apsuptą gražią 6 butų rezidenciją ir, nebedirbdamas savo profesinėje srityje, atliekamą laiką skiria lietuviškam visuomeniniam darbui. Labiausiai jis yra įsitraukęs į Lietuvių Bendruomenės ir Santa Monika lietuvių klubo veiklą, nevengdamas ir vadovaujamų pareigų. Taip pat reikia pažymėti, kad ponai Milakniai yra nuolatiniai dalyviai ir rėmėjai įvairių Los Angeles lietuvių kolonijoje vykstančių minėjimų bei parengimų.

Juos pagerbti suėjo gražus artimųjų bei draugų būrys. Vaišes rūpestingai paruošė solenizantų dukra Vitalija, kuri jau ir pati džiaugiasi savo prieaugliu, šaunia geltonkase, jau savas kojas naudoti bandančia, dukrele Zina Marija. Gražiai stalus paruošti ir juos gausiais bei skaniais valgiais apdėti talkino Albino Markevičiaus sesutė ponia Urniežienė. Albinas yra aukštai pažengęs verslo srityje. Jis yra vienas iš vadovaujančių bendrovės "Rūta" asmenų. Bendrovė "Rūta" yra lietuvių sukurta ir jų vadovaujama namų statybos firma, daranti sėkmingą pažangą. Jau visa eilė šios bendrovės statytų, labai moderniškų, daugiabučių pastatų rikiuojasi gražiame ir brangiame rajone, Santa Monikoj. Šalia to Albinas Markevičius sėkmingai vadovauja namų pirkimo - pardavimo įstaigai. Jam tarpininkaujant gana daugelis mūsų tautiečių yra čia įsigiję brangias rezidencijas, įskaitant ir jo uošvius, ponus Milaknius. Šalia to viso Albinas dar randa laiko reikštis ir lietuviškoje visuomeninėje veikloje. Dabar jis yra Santa Monikos lietuvių klubo pirmininkas.

Gražaus pobūvio dalyviai, maloniai pavaišinti ir linkėdami solenizantams daug saulėtų dienų ateičiai, kartu išreiškė norą vėl susirinkti švęsti 50 metų sukaktį.

J. K-nis

Tel. — 925-3388

DR. S. GEŠTAUTAS

Nervų, emocinės, šeimos problemos

2624 West 71st Street

Valandos pagal susitarimą

DR. REGINALD CIENKUS

TEL. — 788-3980

GYDYTOJAS CHIROPRAKTIKAS

6230 W. Cermak Rd., Berwyn, Ill

Pirmad. Antrad. Ketv. ir Penktad

9 val. ryto iki 12 val. dieną ir nuo

Šeštadieniais 8:30 12 val. diena

Emergency tel. — 788-3981

2 val. popiet iki 8 val. vakaro

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

4545 WEST 63rd ST., CHICAGO, ILL. 60629. Tel. LU 5-9500

Second class Postage paid at Chicago, Illinois. Published daily, except Sundays, Legal holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society

Subscription Rates: $22 — Chicago and Cook County, Illinois. Elsewhere in U.S.A. $20.00. Canada $22.00. Foreign Countries — $23.00.

	metams	½ m.	3 mėn.	1 mėn.
Chicago, Cook, Ill.	$22.00	$13.00	$8.00	$4.50
Kanadoje	22.00	13.00	8.00	4.50
Kitur JAV	20.00	11.00	6.50	3.00
Užsienyje	23.00	13.00	8.00	5.00
Savaitinis	13.00	7.00	—	—

● Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo, juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

● Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

● Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

This publication is available in microfilm from: XEROX UNIVERSITY MICROFILMS 300 North Zeeb Road — Ann Arbor, Mich. 48106

DR. VL. BLAŽYS

PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGOS

2801 West 63rd Street

Kampas 63-čios ir California

Val.: pirmad., antrad. ir ketvirtad. 6 iki 7:30 val. vakaro

Šeštad. nuo 2 iki 3:30 val.

Pagal susitarimą

Ofiso telef. 476-4042

Rezid. tel. WAlbrook 5-3048

PR 8-3229

DR. ANNA BALIUNAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS

2858 West 63rd Street

Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS

Akušerija ir moterų ligos

Ginekologinė Chirurgija

6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446

3007 W. 83 Pl., Justice, Il., 599-0500

Priima ligonius pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS

INKSTŲ IR ŠLAPUMO TAKŲ CHIRURGIJA

Tel. — 695-0533

FOX VALLEY MEDICAL CENTER

860 Summit Street

Route 58 — Elgin, Illinois

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2434 West 71st Street

Val. pirm., ketv. 1 iki 7 popiet, antrad., penkt. 1-5, treč. ir šešt. tik susitarus.

Dr. Ant. Rudoko kabinetą perėmė

DR. EDMUND E. CIARA

OPTOMETRISTAS

2709 West 51st Street

TEL. GR 6-2400

Val. pagal susitarimą: pirmad. ir ketv. 1—4 ir 7—9; antrad. ir penktad. 10—4, šeštad. 10—3 v.i.

Ofs. tel. 735-4477 Rez. PR 8-6960

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ

Specialybė — Nervų ir Emocinės Ligos

CRAWFORD MEDICAL BUILDING

6449 So. Pulaski Road

Valandos pagal susitarimą

Rezid. tel. — GI 8-0873

DR. W. M. EISIN-EISINAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS

GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA

6132 So., Kedzie Ave., WA 5-2670

Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti: MI 2-0001.

Tel. — BE 3-5893

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Specialybė Akių Ligos

3907 West 103rd Street

Valandos pagal susitarimą

Ofiso telef. PR 8-2220

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS

JOKŠA

VAIKŲ LIGOS

2656 West 63rd Street

Pirmad., antrad., ketvirtad. ir penkt. nuo 12 iki 3 val. ir nuo 5 iki 8 val. vak., šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PO 7-6000 Rez. GA 3-7278

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3844 West 63rd Street

Val.: kasdien nuo 1—4 p. p. ir 6 iki 8 v. Trečiad. ir šeštad. uždaryta

Visi telefonai 652-1381

DR. F. V. KAUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1407 So. 49th Court, Cicero

Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiad ir šeštad. tik susitarus.

Tel. ofiso ir buto OLympic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1448 So. 50th Avenue, Cicero

Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Išskyrus trečiadienius.

Šeštadieniais 12 iki 4 val. popiet.

Tel. REliance 5-1811

DR. WALTER J. KIRŠTUK

(Lietuvis gydytojas)

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3925 West 59th Street

Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 12-4 val. p. p. 6-8 val. vak., šeštad. 12-2 val. p. p., o trečiad uždaryta

DR. IRENA KURAS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ

KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTĖ

MEDICAL BUILDING

7156 South Western Avenue

Valandos: Kasdien nuo 10 v. ryto iki 3 v. popiet. Trečiad. ir šeštad. nuo 10 v. ryto iki 1 v. popiet.

Ofiso telef. RE 7-1168

Rezid. telef. — 239-2919

Ofiso HE 4-1818. Rez. PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

SPECIALYBĖ VIDAUS LIGOS

2454 West 71st Street

(71-os ir Campbell Ave. kampas)

Val.: pirmad., antrad., ketv. ir penkt. nuo 2 iki 7 val. p. p.

Tik susitarus

Tel. — 282-4422

DR. ROMAS PETKUS

AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA

ofisai:

111 N. WABASH AVE.

4200 N. CENTRAL AVE.

Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLEČKAS

OPTOMETRISTAS

(Kalba lietuviškai)

2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149

Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses".

Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATO CHIRURGIJA

2656 W. 63rd Street

Val. antrad. nuo 1-4 popiet ir ketv. nuo 5- 7 vakare.

Ofiso tel. 776-2880; rez. 448-5545

DR. J. J. SIMONAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Adresas: 4255 W. 63rd Street

Ofiso tel. RE 5-4410

Rezid. GR 6-0617

Valandos: pirm. ir ketv. nuo 1 val. iki 3 val. p. p. ir nuo 7 iki 8 v. vak. antr. ir penkt. nuo 1-3 val. p. p. ir vakarais pagal susitarimą.

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Bendra praktika ir moterų ligos

Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.

Tel. PRospect 8-1223

Ofiso val.: Pirm., antr., treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8 v. v. šeštad. 2-4 val. popiet ir kitu laiku pagal susitarimą.

Ofiso tel. HE 4-2123. Namų GI 8-6195

DR. V. TUMASONIS

CHIRURGAS

2454 West 71st Street

Val.: pirm., antrad., ketv. ir penktad. 2-5 ir 6-7 — Iš anksto susitarus

Tel. PRospect 6-9400

DR. ONA VAŠKEVIČIUS

(VAŠKAS)

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ

6648 South Albany Avenue

Val.: Pirmad. 6-8 p. p. antrad. 2-5 p. p. penktad. ir šeštad 2-4 p. p. Kitom dienom tik skubiu reikalu susitarus.

Tel. Ofiso PR 6-6446

DR. F. C. WINSKONAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3107 West 71st Street

Valandos: 1-6 val. popiet.

Treč. ir šeštad. pagal susitarimą

DR. PETRAS ZLIOBA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

6449 So. Pulaski Road

Ofiso tel. 767-2141; namų 636-4850

Val.: pirm. antr. ketv. 2-5 ir 6-8, penktad 2-5. šešt. pagal susitarimą.

PUIKI DOVANA ŠVENČIŲ IR KITOMIS PROGOMIS

ŠV. RAŠTO NAUJOJO TESTAMENTO

ANTRA LAIDA

Išleista

LIETUVIŲ KUNIGŲ VIENYBĖS

Mecenatas — Prel. Juozas Karalius

Gaunama "DRAUGO" knygyne

Kaina $5.00

(Illinois gyventojai prašomi pridėti $0.50 centų mokesčiams ir persiuntimui, kitur gyvenantieji pridėkit $0.25 centus)

Naujasis Testamentas yra praktiško formato; įrištas kietais viršeliais. Vertimas padarytas gražia lietuvių kalba. Mecenato dėka laida parduodama prieinama kaina.

Gera proga visiems įsigyti Naująjį Testamentą. Siųskite užsakymus:

DRAUGAS

4545 W. 63rd Street

Chicago, Ill. 60629

FRANK'S TV and RADIO, INC.

RADIO IR STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS

3040 SO. HALSTED STREET TEL. — OA 6-7252

DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS APARATŲ

SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI

Okupuotos Lietuvos

TIKINTIESIEMS LAISVĘ GINANT

Jau ilgesnį laikotarpį šio dienraščio pirmame puslapyje spaus diname šiurpias žinias apie religijos persekiojimą okupuotoje Lietuvoje. Iš šių šaltinių sužinome, kokias dideles pragaro jėgas yra okupantai sutelkę prieš religiją, kunigus ir tikinčiuosius iš vienos pusės ir su kokiu dideliu pasiaukojimu, atsidavimu ir meile tikėjimui Lietuvos tikintieji ten gina žmogiškumo teises.

Religijos persekiojimas Lietuvoje vykdomas, galima sakyti, nuo pačios pirmosios bolševikų okupacijos dienos, tačiau akcija prieš tikinčiuosius ypatingai išaugo nuo 1972 metų pavasario įvykių, kai keletas lietuvių savo protestą prieš okupantus išreiškė paskutine kovos priemone — mirtimi save susideginant. Šiuos įvykius, kaip atsimename, lydėjo mūsų tautiečių gausios demonstracijos, kurias žiauriausiu būdu numalšino specialūs Sovietų politinės milicijos daliniai. Tada įsiutę bolševikų budeliai žiauriausiomis priemonėmis kankino ir mušė lietuvius, ypač Kauno jaunimą.

*

1972 metai ypač atmintini viso pasaulio lietuviams. Nuo jų pradžios okupuotoje Lietuvoje pradėjo išeiti "Lietuvos katalikų bažnyčios kronika", tebeinanti ligi mūsų dienų. Iki šio laiko mūsų redakciją pasiekė jos 10 numerių.

Tai nedidelio formato leidinėlis, kuriame vidutiniškai yra apie 40 mašinėle rašytų puslapių. Šio pogrisdinio leidinio reikšmė labai didelė. Pirmiausia, jis ne tiktai Lietuvos žmonėms, bet ir visam pasauliui įsakmiai sako, kad okupuotoje Lietuvoje iėra laisvės viešai prabilti, antra, kad, nežiūrint didžiausių okupanto pastangų, suėmimų, tardymų, trėmimų, kankinimų ir kitokių priemonių, lietuvių tauta nėra mirusi, tebėra gyva ir kalba galingu tiesos žodžiu.

LKB kronika yra ypatingas leidinys, kokio nebuvo visoje ilgoje mūsų pogrindžio istorijoje. Tai nėra koks nors agitacinis reikalas, o tiktai šaltai ir ramiai aprašo, dažniausiai protokolišku tonu, puikiai dokumentuotą įvykių eigą. Labai kruopščiai pažymimos įvykių vietos, tikslios datos, iškeliami tikri, nepramanyti faktai, spausdinami be galo skaudžių laiškų, tikinčiųjų protestų ir kitų dokumentų nuorašai.

Tai pirmasis taip gerai paruoštas ir dokumentuotas leidinys iš anapus nuo 1946 m. Daumanto ir jo vyrų atnešto "Lietuvos katalikų laiško Šventajam Tėvui". Tačiau LKB kronika yra nepalyginamai tiek puslapių skaičiumi, tiek faktų gausumu platesnės apimties, gilesnis ir geriau dokumentuotas leidinys.

*

Reikia pasakyti gerą žodį apie Lietuvių katalikų Religinės šalpos rėmėjus, kurie surinko minėto pogrindžio 1-7 sąsiuvinius, išleistus 1972 — 1973 metais, ir juos atskiru leidiniu išleido. Šį 336 puslapių apimties leidinio išleidimą finansavo visiems gerai žinomas lietuviškos spaudos ir kitų gerų darbų bei sumanymų rėmėjas prelatas Juozas Karalius. Minėtas leidinys jau pasiekė visus knygų platintojus, yra gaunamas ir "Drauge".

LKB kronikos turinys šiurpus. Tai be galo skaudžiai persekiojamų Lietuvos katalikų skundai, ašaromis ir krauju rašyti. Mūsų dienraščio skaitytojai, be abejo, tai gerai žino.

Tokio lygiaverčio ar jam panašaus dokumento, kaip minėta kronika, neturi nė viena kita Sovietų ar jiem panašių despotų pavergta tauta. Netenka daug aiškinti, į kaip didelį pavojų save stato kronikos redaktoriai, žinių rinkėjai, leidėjai ir platintojai.

*

Ar tokia Lietuvos tikinčiųjų politika teisinga ir kaip į ją reaguoja vakarų kraštai, įskaitant patį Vatikaną, atsako Liet. katalikų Religinės šalpos rėmėjai minėto leidinio įžanginiame žodyje. Štai keletas ištraukų iš įžanginio žodžio.

"Oficialių institucijų tylą kėlė ir kelia Lietuvoje nusivylimą. Kronika užsiminė, kad Vatikanas esąs klaidinamas neteisingom informacijom". Šia proga cituojami Janices A. Broun lūpomis vieno Lietuvos žydo perduotus okup. Lietuvos kunigo žodžius: "Mes tikėjomės, kad šiuo metu Šv. Tėvas teiksis bent palinkėti mums Lietuvoje laimingų Velykų. Bet net šiuo metu, kaip ir seniau, mes tegirdėjom per radiją (Vatikano) siunčiamus sveikinimus rusam, mūsų prispaudėjam... Už ką mus taip apleido? Nusivylimas tokis pat, kaip ir partizanų, kai į jų pagalbos šauksmą neatsiliepta".

Minėtos įžangos 22 pusl. dar skaitome tokius žodžius: "Daros tragiška padėtis, kada vienoje pusėje tylos dėl persekiojamų laikosi Sovietų vyriausybė, laikosi J. Tautos, laikosi JA Valstybių vyriausybė, laikosi Vatikano diplomatija. Tai galinga atsitiktinė, bet ne natūrali koalicija. Kitoje pusėje balsai prieš persekiojimą, balsai už žmogaus teises reiškiami pavergtųjų, kurių vardu kalba kronika; balsai Amerikos katalikų hierarchijos, kardinolų Mindszenty, Slipyj, Solženicyno, Sacharovo; kelia balsą žymi dalis Vakarų viešosios opinijos. Šią tragišką situaciją galėtų išreikšti tie patys populiarieji žodžiai: negociation su priešais, confrontation su draugais".

*

Mūsų skaitytojai labai džiaugiasi, kad LKB kronika spausdinama "Drauge". Ne mažiau lietuviškoji išeivija džiaugiasi sulaukusi pirmųjų septynių kronikos sąsiuvinių pilno išleidimo.

Tačiau tuo dar ne viskas padaryta. Gerai, kad mūsų tautos bei tikinčiųjų kančios mums yra žinomos. Bet mūsų tikslas išeivijoje yra nepalyginamai didesnis: kalbėti pasauliui tada, kai tauta pati už save kalbėti negali. Lietuvos tikintieji neturi galimybės pasiskųsti net Šventajam Tėvui. Šiam reikalui, rodos, esame pašaukti mes, laisvojo pasaulio lietuviai. O kaip turime kalbėti, ką ir kam sakyti, kokius argumentus pateikti — jau atskira tema, prie kurios ir šioje vietoje teks ateityje sugrįžti.

b. kv.

Spaudoj ir gyvenime

NEDORI TRAKTORININKAI AR OKUPANTAI?

"Valstiečių laikraštis" rugp. 6 d. iškoneveikia Šakių rajono traktorininkus ir apie juos rašo:

"Pernai Šakių rajono ūkių vairuotojai ir traktorininkai padarė daugiau avarijų, negu ankstesniais metais. Grubiai pažeidę eismo taisykles, daugiau kaip šimtas transporto priemones valdančių žmonių neteko teisių. Šiemet panašūs pažeidimai irgi nereti.

Kita vertus, rajono ūkiuose blogai organizuotas automobilių techninis aptarnavimas — nesudaryti techninio aptarnavimo grafikai, trūksta reikalingų įrengimų ir prietaisų, techninės priežiūros periodiškai neatliekamos. Todėl techninės apžiūros metu net ketvirtadalis ūkių automašinų buvo rastos netvarkingos. Dėl blogos techninės būklės ir netinkamo darbų organizavimo pernai "Paryžiaus komunos", M. Melnikaitės, "Aušros". Griškabūdžio kolūkiuose automobiliai dirbo tik pusę viso darbo laiko, o "Naujo kelio" Barzdų, "Šviesos", Šilgalių kolūkiuose dažnai važinėja tušti.

Respublikoos Žemės ūkio ministerija įpareigojo rajono žemės ūkio valdybos specialistus skirti daugiau dėmesio transporto veiklai, imtis priemonių avarijoms išvengti, sutvarkyti technikos laikymą bei saugojimą. Ministerija nurodė, jog būtina taupiau naudoti degalus ir tepalus, skatinti žmones tai daryti, geriau tvarkyti techninį mašinų aptarnavimą, transporto darbų apskaitą".

Kalti ar nekalti traktorininkai, sunku pasakyti, tačiau visiems aišku, kad okup. Lietuvoje dėl visų negerovių kalta komunistinė sistema ir kraštą užgrobę kolonisai rusai.

Sirija — didžiausias Izraelio priešas

Sirijos ir arabų ateitis eina kartu

P. GAUČYS

Nutilus vadinamam spalio mėnesio arabų - Izraelio karui, Egiptas, JAV tarpininkaujant, palyginti, labai greitai susitarė su Izraeliu ir abi pusės pasitraukė į sutartas pozicijas. Visai priešingai buvo su kita to karo dalyve Sirija. Jos kariai kelis mėnesius apšaudė Izraelio pozicijas, padarydami nemažą nuostolių žmonėms ir karinei medžiagai. Vesdami priešo išsekinimo karą, neleido Izraeliui demobilizuoti savo kariuomenės. Jam reikėjo ją laikyti paruoštyje, nes iš tų veiksmų galėjo išsivystyti tikras karas. Kaip žinome, tik dr. Kissingerio nepaprastų pastangų ir kantrybės dėka, dvi savaites skraidant iš Damasko į Jeruzalę ir atgal, pavyko užsispyrusią Siriją prikalbinti pasirašyti paliaubas, kurios abu priešus atskyrė neutralia juosta, saugoma Jungtinių Tautų dalinių.

Stiprus nacionalizmas

Tas stipriai nacionalistinės Sirijos atkaklumas stebino ne tik vakariečius, bet ir pačius kitų arabų kraštų arabus. Gal Sirija tokia atkakli yra todėl, kad ji 60 metų laikė save arabų nacionalizmo puoselėtoja. Jos nesukalbamumas, sakoma, esąs kilęs iš to, kad ji buvusi apviltų pažadų šalis. Dabartinės jos sienos jai primestos sąjungininkų I pasauliniam karui pasibaigus. Šių dienų Sirija yra likutis to, kas daugiau kaip 2000 metų turėjo savo sienose dabartinius Lebaną, Izraelį ir Jordaniją.

1945 m. atsipalaidavusi nuo Prancūzijos, Sirija du dešimtmečius išgyveno perversmą po perversmo. Vienas reikšmingiau sių sukilimų įvyko 1963 m., kai Atgimimo judėjimas (Baathistai) pasigrobė valdžią, skelbdamas arabų vienybę ir arabišką socializmą. Tačiau baathistų judėjimas suskilo į tarpusavyje kovojančias dalis. 1970 m. gynybos ministeris Hafez Assad nuvertė prezidento Naureddino vyriausybę ir pats pradėjo valdyti kraštą.

Jungtinė vyriausybė

Prez. Assado Tautinės pažangos fronto vyriausybė pasirodė esanti pastoviausia per pastaruosius 20 metų, nes ją sudaro ne tik baatistai, bet taip pat socialistai ir komunistai. Dar svarbiau, kad prez. Assadas sugebėjo sėkmingai suderinti svarbiausius veiksnius, sudarančius jėgą Sirijoje — kariuomenę ir Baatho partiją, parlamentą ir ministerių tarybą. Kasdieninius valstybės reikalus tvarko parlamentas ir ministeriai, tuo tarpu visus reikalus, liečiančius Sirijos saugumą, sprendžia Baatho partijos aukštoji vadovybė, veikianti kaip apeliacinis teismas. Tačiau vien tik kariuomenės vadovybė taria galutinį žodį ir duoda pritarimą. Derybose su Izraeliu dėl paliaubų prez. Assadas rūpinosi, kad jo gynybos ministeris gen. Mustafa Tlas ir kiti aukštieji karininkai pritartų jo siūlymams.

Kiekvienas Sirijos politikas turi skaitytis su krašto religiniu susiskaldymu. Jos 7 milijonai gyventojų daugiausia priklauso sunitų sektos mahometonams. Pusantro milijono siriečių yra krikščionys, 500,000 yra sijitai, drūzai ir alavitai. Prezidentas Assadas yra alavitas. Alavitai, nors skurdi mažuma, įsitvirtino valdžioje dėl savo narių gausios karininkijos. Tačiau alavitai, kurie vyrauja kariuomenės aukštoje vadovybėje, negali valdyti be sunitų paramos. Generolas Tlas yra sunitas ir savo galia bei įtaka — antras Sirijoje visagalis vyras.

Tautos suskilimas

Tačiau Sirijos politiniam gyvenime pagrindinį vaidmenį vaidina tautos suskilimas: konservatyviai nusiteikusi musulmonų tauta, o jos vadovybė yra kolektyvinių idėjų išpažinėja. Sirijos oficialus atsidavimas socialistiniams idealams atvedė į neaiškų panašumą su Sovietų Sąjunga. Esant tokiam panašumui, Maskva rėmė Sirijos griežtą laikyseną prieš Izraelį, dideliais kiekiais pristatinėdama ginklus ir teikdama ūkinę paramą. To išdavoje susidarė priverstinis ir neretai nepatogus priklausymas nuo Sovietų Sąjungos, nes viską, pradedant karinėmis medžiagomis ir baigiant techniniais įrengimais bei inžinieriais Eufrato statomai užtvankai, reikėjo gauti iš jos.

Šiaip Sirija yra savarankiškiausia arabų šalis. Ji turi gausių gamtos turtų. Ji turi derlingą žemę, naftą, fosfatų, geležies rūdą, labai palankią geografinę padėtį ir darbščią tautą. Tereikia tik pradėti visa tai panaudoti. Latakija yra vienintelis svarbiausias jos uostas. Dabar statomi Banias ir Tartous uostai. Krašto viduje Oronto upė teka į šiaurę, kai visos kitos bėga į pietus, drėkina slėnį, kur kviečių laukai tiesiasi, kiek užmato akis. Manoma, kad šiais metais Sirija galės eksportuoti didžiulį 2 mil. tonų grūdų derlių. Vakarų pusėje šiais metais bus užbaigta statyti milžiniška Eufrato upės užtvanka. Jos dėka dirbamos žemės plotas padidės 1,6 mil. akrų, o elektros energijos kiekį keturgubai padidins.

Geografinė padėtis

Taip pat Sirijai yra naudinga ir jos geografinė padėtis tarp Vidužemio jūros ir Persijos įlankos. Libano ir Kuvaito sunkvežimiai gabena iš Beiruto uosto per visą Siriją prekes į Persijos įlankos valstybėles. Nepaisant jos pačios vis didėjančių pajamų iš naftos, ji papildomai gauna 125 mil. dol. už naftotiekį iš Irano į Banias uostą ir iš Saudi Arabijos į Sidoną, Libano uostą.

Palengva prez. Asadas veda kraštą į atviresnę visuomenę. Pasiturį siriečiai, pabėgę nuo baatistų persekiojimų, dabar viliojami sugrįžti, skatinami užsienio kapitalų investavimai, statomi didžiuliai viešbučiai. Jei paliaubos tvers, siriečiai vėl grįš prie vakariečių. Sirija gaus JAV pažadėtą ūkinę pagalbą. Sirija gali tikėtis gražios ateities, jei vėl nejsiliepsnos karas, nes nežinia kaip susiklostys derybos su Izraeliu.

Eticpiją faktiškai valdo nebe imperatorius, bet kariškiai. Čia matome juos, suiminėjančius jiems nepalankius asmenis, dažniausiai kilminguosius.

AUSTRALIJA APIE BALTIJOS VALSTYBIŲ INKORPORAVIMO PRIPAŽINIMĄ

Duodame vertimą Australijos užsienio reik. ministerio kalbos, pasakytos Australijos senate 1974 m. rugp. 13 d. Kalba liečia Baltijos valstybių okupacijos pripažinimą.

"Praeitą mėnesį Australijos vyriausybė nusprendė de jure pripažinti Baltijos valstybių įjungimą į Sovietų Sąjungą. Tas veiksmas buvo logiškas žingsnis Australijos vyriausybėms daugiau kaip per 20 metų pripažįstant tai de facto.

Šis sprendimas tai logiškas toms valstybėms pritaikymas principo, kurio vyriausybė tvirtai laikėsi nuo pat atėjimo į valdžią: pripažinti esančią pasaulyje tikrovę, nežiūrint, ar jai tai patinka, ar ji tai tikrovei pritaria. Šią politiką opozicija kritikavo nuo pat pradžios — kas liečia Kiniją, Šiaurės Vietnamą, Šiaurės Korėją, nors opozicija užmiršta, kad ši vyriausybė taip pat pripažino naują režimą Čilėje, tai buvo sprendimas, kuris nebuvo darytas be gilaus apmąstymo. Visi tie sprendimai derinasi vienas su kitu ir su vyriausybės mintimi, kad reikia pripažinti ir derintis su esama realybe, nepaisant turimų ideologinių nusistatymų.

Baltijos valstybių realybė aiški iš daugelio punktų:

Baltijos valstybės —Estija, Latvija, Lietuva —yra Sovietų Sąjungos dalis 34 metus. Prieš 1915 m. jos ilgiau kaip 100 metų sudarė Rusijos teritorijos dalį. Dabar jos turi respublikų statusą Sovietų federacijoje. Nematyti, kad Sovietų Sąjunga šioms teritorijoms suteiks nepriklausomybę.

Šis sprendimas neišskiria Australijos iš eilės kitų kraštų. Dauguma kitų pasaulio vyriausybių pripažįsta Baltijos valstybių inkorporaciją. Dauguma vyriausybių, kurios po II pasaulinio karo pripažino Sovietų Sąjungą, iš tikrųjų de jure suteikė pripažinimą statusui Baltijos respublikų, kurios tada buvo inkorporuotos. Ir Australija nebuvo pirmoji inkorporaciją pripažįstant, Suomija ir Šveicarija taip pat pripažįsta.

Pripažinimas palengvins atlikti kai kuriuos konsularinius veiksmus, įskaitant šeimų susijungimą ir turto sutvarkymą, kas reikalauja ryšių su vyriausybėmis Baltijos valstybėse. Taip pat bus lengviau teikti konsularinę pagalbą Baltijos valstybių žmonėms Australijoje, lankantiems savo šeimas tėvynėje. Australijos ambasadorius Maskvoje dabar galės lankyti Baltijos respublikas ir tiesiogiai stebėti, kaip ten dalykai vystosi.

Naudinga prisiminti anksty besnę liberalų — krašto partijos vyriausybės praktiką šiame ir artimuose klausimuose. Tos vyriausybės metu Australijos pareigūnai Maskvoje (bet ne ambasadorius) ir kai kurie parlamento nariai lankė Baltijos valstybes. Opozicijos vadas, būdamas generaliniu prokuroru (teisingumo ministeriu), pats dalyvaudamas parlamento debatuose ekstradicijos sutarčių klausimu, sutiko, kad Estija, Latvija ir Lietuva daugiau nebeegzistuoja kaip nepriklausomos valstybės —faktas, kuris buvo nurodytas dabartinio ministerio pirmininko kitoje vietoje jau 1966 m. spalio 20 d. (Hansard P. 2037).

Ši technika buvo priimta jau mūsų pirmtakų, esančių vyriausybėje ryšium su Indijos priverstiniu Goos prijungimu. Indija Goą karinėmis priemonėmis nuo Portugalijos prijungė 1961 m. gruodžio mėnesį. 1964 m. kovo mėnesį, tai yra po dvejų metų ir trijų mėnesių, Australijos tuometinė vyriausybė sutiko, kad Sir James Plimsoll, tuometinis Australijos aukštasis komisionierius New Delhi, oficialiai aplankytų Goą. Tuo sprendimu vyriausybė siekė perteikti nusistatymą, kad Australija pripažįsta Indijos įvykdytą Goos inkorporavimą, ir, prieš apleisdamas Goą, Sir James padarė pareiškimą, kuris visa tai padarė aiškiu dalyku. Tuometinė Australijos vyriausybė niekada nepadarė oficialaus pareiškimo apie Sir James Plimsoll vizitą, nei prieš tai, nei po to. Tačiau jos laikymasis rodė, kad, nors Australija nepritarė Goos įjungimui į Indiją, ji priėmė esamos padėties realybę.

Tiesa, NATO kraštai neteikia de jure (Baltijos kraštų inkorporavimo) pripažinimo, tačiau tų Europos gyriausybių interesai nėra tie patys, kaip Australijos vyriausybės, ir Australijos vyriausybė neprivalo laukti, kol tie kraštai pajudės pirma, negu ji pati

(Nukelta į 5 pusl.)

SUNAIKINTOS PASTANGOS

VLADAS VAILIONIS

95

— Nesakyk to Zubrickui į akis, Zigmai. Jis gali už tai labai supykti, — juokėsi Gerulis. — Ponai draugai nelabai nori kalbėti apie jų praeitį. Jie mieliau kalba apie kitus.

— Taip, taip, Jonai. Teisingai pasakei. Savame mėšlyne kartais galima labiau susibrudinti snapą, kaip kaimyniniame, — pritarė Jurgėla. — Juokas juokais, vyrai, bet šios pyliavos nėra juokai. Kuris iš mūsų gali dabar pavasarį tiek grūdų atiduoti. Matyt, ruskis nori pagriebti mus ne už uodegos, bet tiesiai už gerklės.

— Mane jis pačiupo tikrai už gerklės, nes aš grūdų neturiu, — jau rimtai kalbėjo Gerulis.

— Tai ką tu, Jonai, manai daryti?

— Žinai, Vilkeli, į šį klausimą tau galėtų labai lengvai atsakyti naujos valdžios draugai. Ir atsakymas būtų labai trumpas: nemoki ūkininkauti, perduok ūkį liaudžiai.

— Sakai, Gerulis nemoka jau ūkininkauti. Hm... Apie mane galima tą psakyti, nes aš esu kalvis, bet apie tave, Jonai, niekas to negali pasakyti.

— O kodėl gi ne? Paskutinių aštuonių mėnesių laikotarpyje Lietuvoje buvo atleista iš tarnybų tūkstančiai labai gerų tarnautojų, pasodinant į jų vietas bemokslius arba be jokio profesinio pasiruošimo kitus žmogelius. Manai, kad rusai su Paleckiu ir jo sėbrais to nežinojo. Žinojo ir žino, kaimyne. Norėdami visiškai sugriauti mūsų valstybinį aparatą, jie tai darė. Dabar atėjo eilė Lietuvos žemės ūkiui, kuris vis dar yra lyg ir privačiose rankose. Užkrovus šias pyliavas, stambesnieji ūkininkai, ypač kurie buvo perėję į gyvulininkystės ūkį, negalės jų atiduoti. O čia jau ir prasidės tie liaudiški nuobuožinimai.

— O kas, tavo nuomone, toliau bus?

— Nieko mandraus, kaimyne. Jeigu ruskiai suspės, tai ir mes paragausime kolchozinės duonos.

— Neatrodo, kad jie norėtų išsinešdinti iš Lietuvos.

— Ruskiai tikrai negalvoja apie tai, bet jiems gali prireikti. Ką žmonės kalba, tą jie kartais ir iškalba, todėl karas tarp Rusijos ir Vokietijos tikrai gali kilti. Užėmus Vokietijai Lenkiją, man teko plačiau išsikalbėti su ponu Dauguviu. Jis netiki, kad Vokietija pradėjo karą prieš Lenkiją tik dėl Dancigo. Jis mano, kad Vokietija nori turėti tiesioginį priėjimą prie Rusijos. Rusijos vyriausybė, matyt, irgi tą žino, todėl rusai ir stiprinasi taip sparčiai Vokietijos pasienyje.

— Tie rupūžės ištempė ir mano visus akmenis, — pasakė piktai Šėtuva.

— Girdėjau, kad taviškė užkūrė tau gerą pirtį už tuos akmenis. Patingėjai paruošti juos plentui, už ką būtum gavęs gerą pinigą, todėl dabar ruskiai išvežė juos be užmokesčio, — gnybtelėjo jam Vilkelis.

— Aš esu pripratęs prie jos bumbėjimų. O kas liečia akmenis, tai aš čia nieko nepraradau. Priešingai, jie išvalė mano dirvą, už ką nereikėjo man nieko mokėti.

— Su tavo, Zigmai, galvosena yra lengva gyventi. Jau praėjusį rudenį vieną kartą tu dėstei Geruliui ir man savo išmonę. Tada tu džiaugeisi savo nesimušimu į turtus, sakyčiau tinginystę, o dabar džiaugiesi praradęs akmenis.

— Čia nėra ko džiaugtis ar liūdėti. Aš žinau, kad mano kaimynai daug prakaito išliejo prie tų akmenų, o dabar jie neturi nei akmenų, nei litų. Aš praradau irgi akmenis, bet aš neplukau prie jų.

— Beždžioniška filosofija, pasakytų Seinų gimnazijos mokytojas Čepukovič. Bandant mums, mokiniams, tada išsiaiškinti ką nors mums palankia prasme, jis atsakydavo, kad ši filosofija tinka beždžionėms, bet ne žmonėms. Manau, jūs visi jau girdėjote, kad komunizmo teoretikai aiškina, jog žmogus yra kilęs iš beždžionės. Atseit, beždžionės yra mūsų protėviai ar pusbroliai ir pusseserės. Gal būt, jos, sėdėdamos kur nors ant šakos, žiūri į žmogų, jų giminaitį, ir galvoja, kad jos yra laimingesnės už jį, nes jos ir be darbo yra sočios. O vis dėlto aš nenorėčiau būti beždžione. Geriau jau yra sunkiu darbu siekti žemiškos gerovės.

— Teisingai tu sakai, Jonai. Aš irgi velyčiau sunkiu darbu pelnytis duoną, — pritarė Jurgėla. — Tik, žinoma, ne rusiškame kolchoze.

— Gerai, kad naujos valdžios ramsčiai nesiklauso mūsų kalbos. Vargiai ar jiems patiktų tai, — net pro langą dirstelėjo Šėtuva, lyg jis būtų bijojęs, kad ten Lazauskas stovi ir klausosi jų kalbos.

(Bus daugiau)

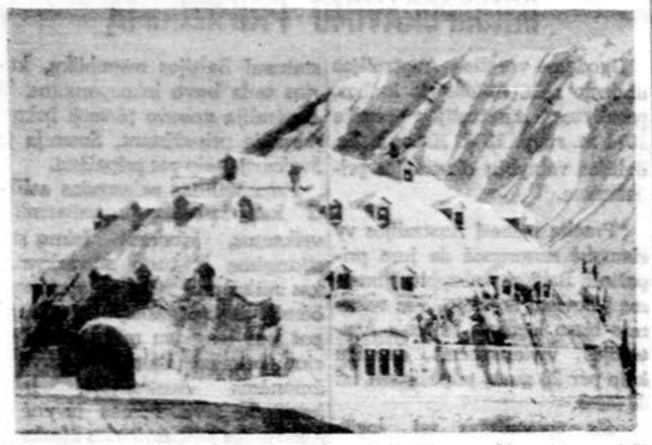

Naftos tiekimo linija skersai Aliaską virsta tikrove. Čia matome vieš-butį, kuriame gyvena naftos pramonės statybos darbininkai.

TAUTOS LAISVĖS IR VALSTYBINGUMO SIMBOLIAI

Praeitis stiprina dabartį, o dabartyje kuriame ateitį

A. DALIUS

Statome paminklus ir koply-čias savo tautos žymiesiems as-menims ir įvykiams ryškiau prisi-minti. Norime, kad tie paminklai primintų ir svetimiesiems mūsų praeitį ir dabarties troškimus.

Minime sukaktis, mėgindami atgaivinti savo tautos ryškesnių asmenų veidus ir vardus, darbus ir siekimus. Paminklams sukrau-name šimtus tūkstančių, minėji-mams aukojame laiką ir rūpes-čius, bet to nesigailime. Tie prisi-minimai kalba apie mūsų praeitį ir skatina mūsų veiklą dabar-tyje. To juk mes ir siekiame, kai tautai vergijoje reikia kovoti už savo egzistenciją, išeivijai — už savo tautinės gyvybės pratęsimą.

Svarbiųjų sukakčių prasmė

Šiemet minime šimto metų su-kaktį nuo pirmojo ir paskutiniojo nepriklausomos Lietuvos pre-zidento Antano Smetonos gimi-mo. Ateinančiais metais minė-sime šimto metų sukaktį nuo knygnešių pradininko ir didžiojo Lie-tuvos švietėjo vyskupo Motiejaus Valančiaus mirties ir tokią pat sukaktį nuo mūsų tautos genia-laus kūrėjo Konstantino Mikalo-jaus Čiurlionio gimimo. Šiais me-tais susimąstysime prie penkerių metų sukakties nuo Lietuvos pre-zidento Aleksandro Stulginskio mirties, o kitais metais — devy-niasdešimties metų nuo jo gimi-mo. Ateinančiais metais dar mi-nėsime ir dvidešimt penkerių me-tų trečiojo Lietuvos prezidento Kazio Griniaus mirties sukaktį.

Tai sukaktys, kurių prisimini-mo būtinumas nekelia abejonių, nors mirusiems jomis nieko nega-lime pridėti. Tačiau gyviesiems reikia šiomis progomis įsižiūrėti į jų gyvenimus, jų pastangas, ko-vas ir darbus, kaip praeities pa-likimą ir paskatą dabarčiai. Jų gyvenimo pavyzdžiai turi skatin-ti jų papėdininkus aukoti tiek darbo ir jėgų savo tautai, kiek yra jie savo laiku ir savo aplin-koje aukoję. Vyresnieji jiems tu-ri pareikšti pagarbą. Naujosios ir jaunosios kartos juos turi sekti, atiduodamos savo duoklę ken-čiančiai ir niokojamai tau-tai. Kaip tautos pranokėjai kiekvienas skirtingai ėjo į tikslą, bet dirbo tautai, taip ir dabar-ties kartos tikslo turi siekti sa-vam laike ir savose sąlygose, nors ir gali naudotis skirtingais bū-dais pavergtai tautai pagelbėti išlaikyti laisvės idealą ir tikėjimą išsilaisvinimu. Šiuo atveju pras-mingas yra kiekvienas žvilgsnis į savo kovotojus už laisvę, nes tau-ta be praeities tėra tik išskydusi žmonių masė.

Šviesa turi šviesti

Dažnai gerbiami ir minimi mažai tautai nusipelnę žmo-nės. Bet tai yra privatus šei-mos draugų, paskirų organizaci-jų ar sambūrių reikalas. Tenka nuliūsti, kai viešų diskusijų daly-ku padaroma tokia sukaktis, ku-ri iškelia tautos laisvės ir valsty-bingumo simbolius, parodo tau-tos istorijos iškarpą, skatinančią ir uždegančią, primenančią ir į-pareigojančią.

Liūdesį kelia perskaičius kaip tik "Pasaulio Lietuvio" birželio laidoje pretenzingą straipsnelį, (pasirašytą D. J.), įrodinėjantį, kad buvusių savo prezidentų ne-galima vienodai gerbti, nes toks gerbimas 'nėra morališkai ir tei-siškai pagrįstas". Nustembi net dėl tokių sugestijų, nepaisant, kad redakcija savo prieraše visus tris prezidentus laiko "valstybin-gumo simboliais", kai tekste jau esi perskaitęs, kad "Tauta savo pažangai turi žinoti savo istori-nę tikrovę".

Vis dėlto autoriui turėtų būti žinoma, kad tauta, kuri gali laisvai žvelgti į savo praeitį, ži-no ir praeities klaidas, bet jų ati-taisyti negali. Tauta žino ir vi-sų nepriklausomos valstybės vy-riausybių laimėjimus, nors ir ne-gali jų papildyti. Tą "istorinę tikrovę" šiandien nuolat kala tie, kuriems rūpi pavergtą tau-tos dalį padaryti klusniais ver-gais. Ir gaila, kad tą patį kala ir tie, kurie temato tik iki ne-mokšų degraduotą "tautą" ir griauna tuos pagrindus, ant ku-rių statomas idealistinis tautiš-kumas išeivijoje. Jaunesniosioms kartoms juk turi šviesti ta prae-ities šviesa, kuri užtemdyta o-kupacinės propagandos ir išei-viškos tikrovės.

Žvilgsnis istorijon

Istorija yra mokslas, kuris pa-rodo praeitį iš davinių, šaltai at-rinktų ir nesuinteresuotai patei-ktų tai kartai, kuri turi pažinti savo tautos praeitį. Ir ji žvel-gia į praeitį su klaidomis ir lai-mėjimais, su šviesiais ir tamsiais laikotarpiais. Pažinus daugelį is-torinių veiksnių ir to meto ap-linkybių, istorija apspręs visų mū sų trijų prezidentų asmenis atski-rai, jų istorinį vaidmenį tautai ir valstybei, įvertins jų darbus vi-sumoje, o ne iš paskirų jų gy-venimo ar veiklos epizodų.

Kiekvienas prezidentas Lie-tuvos istorijoje turi savo vietą, kaip savo vietą turi ir kiti po-litikai, visuomenininkai, ekono-minio gyvenimo kūrėjai, švieti-mo vadovai, kultūros barų darbi-ninkai. Tačiau trys buvę Lie-tuvos prezidentai yra ir turi iš-likti tautos laisvės ir valstybin-gumo simboliais, nes jie atstova-vo tautai ir valstybei, kai kiti tik savo sričiai.

Taip yra būtina šiandien pa-rodyti tai kartai, kuri į šviesųjį nepriklausomybės laikotarpį žiū-ri tiktai, kaip į tolimą svajonę — tik į istorinę tikrovę, kuriai sugrąžinti reikia pastangų ir dar-bo dabartyje, šios kartos gyve-namam laike ir sąlygose. Niekin-ti buvusius valstybės aukštuosius reprezentantus — tai niekinti tautą, niekinti save ir visus tuos, kurie mėgina savo tautai atsto-vauti svetimuose kraštuose.

Silpnybės ir laimėjimai

Istoriją kuria žmonės, turį silp-nybių, darą klaidų, neišvengia pralaimėjimų ir nesėkmių. Ne tik vyresnieji, bet ir jaunoji kar-ta tai mato kunigaikščių laiko-tarpio Lietuvos istorijoje, juoba netolimoje praeityje — nepriklau somybės laikais ir jos sutemose. Tačiau išeivija yra permenkas vienetas, kad galėtų teisti savo tautą ar jos buvusius vadus. Juk tie "teisėjai", bijodami persekio-jimų ir kančių, ieškodami lais-vės ir duonos, pasitraukė į sveti-mą kraštą. Teisti skęstančio lai-vo įgulą nesunku, bet toks teis-mas neturi vertės. Išeivių parei-ga ne teisti, o parodyti tautos vertę, tos tautos, kuri turėjo sa-vo valstybę, kuri po šimto metų nelaisvės atsikovojo laisvę, kuri sugebėjo kurti valstybinį apara-tą ant griuvėsių ir paruošti bū-simas kartas laisvės idealams nešti net didžiausiose nelaimėse — okupacijose. Tautinės ver-tės pajautimą ir pasididžiavimą savo kilme galima žadinti dabar-tinėje kartoje ne niekinant vals-tybingumo simbolius, o rodant šviesius pavyzdžius, kaip reikia aukotis tautai ir darbui, kovai ir pastangoms už valstybinį ne-priklausomumą. Tokie buvo vi-si prezidentai, paaukoję savo gy-venimo didžiąją dalį tautai, to-kie buvo didvyriai, paaukoję sa-vo gyvybes už laisvę, tokie buvo ir valstybinio bei tautinio gyve-nimo kūrėjai, atidavę savo duok-lę iki herojiškumo.

Neniekinti savo praeities

Mūsų praeitį niekina okupan-tas. Mūsų praeitis neretai buvo tai iš vienos, tai iš kitos pusės suniekinta saviškių, norinčių sa-ve išteisinti, o buvusius oponen-tus pasmerkti, savas klaidas nu-siplauti, o kituose jas dar ryškiau parodyti. Tačiau šiuo atveju rei-kia sutikti su prezidentų pager-bimo klausimu "Dirvoje" (liepos 31) pareikštomis mintimis: "Mū-sų visuomenė tegerbia visus tris lygiai kaip "mūsų valstybingumo simbolius", kaip laisvės metų ži-miausius tautos asmenis. Ir tebū-na jie lygiai rikiuojami chrono-logine eile, nesiknaisiojant po smulkias, šiai dienai visai ne-aktualias praeities dienų painia-vas."

Išlaikant tautos laisvės ir valstybingumo simboliams — Lietuvos prezidentams pagarbą, išlaikoma pagarba ir visiems ki-tiems didiesiems tautos vadams. Nūnai kaip tik reikia tais švie-siaisiais tautos laikotarpiais gaivinti daugelio apsiniaukusias dvasias, svetimų įtakų veikiamas nuotaikas. Reikia skatinti ryžtui darbuotis išeivijoje, kad jaustų ir tauta, nešanti komunistinės ver-gijos pančius, kad jaustų pati išei-vija, viliojama materialinių sąly-gų ir užmirštanti tėvų ir vyres-niųjų brolių įsipareigojimus ati-duoti asmeninę duoklę tautai.

Išlaikyti pagarbą tautos didvyriams, nenuversti į dulkes aukštai iškilusių asmenybių, ypač tapusių tautos simboliais, reiškia skiepyti meilę tautai jau-nosiose kartose. Juk jau į jos ran-kas pereina išeivijos tautinės veik los va as. Kad ta karta tautinį vairą laikytų bent taip stipriai, kaip ji laikė jų pranokėjai, rei-kia jiems pavyzdžių, didvy-rių, simbolių ir nuolatinės ug-nies pagarbos jausmams įkurti. Iš praeities semtis stiprybės da-barčiai skatins tiek A. Smetonos, tiek A. Stulginskio, tiek K. Gri-niaus sukaktys. Jos ir turi būti minimos su pagarba ir tikra tau-tine nuotaika.

Please Follow Smokey's ABC's!

MISCELANEOUS

Įvairių prekių pasirinkimas, moto-ciklai, šaldytuvai, maistas, doleriniai CERTIFIKATAI IR AUTOMOBILIAI

COSMOS PARCELS EXPRESS

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629
3333 S. Halsted, Chicago, Ill. 60608
Tel. WA 5-2737; 254-3320

V. Valantinas

VALOME KILIMUS IR BALDUS

Plauname ir vaškuojame visų rūšių grindis

J. BUBNYS — Tel. RE 7-5168

GĖLĖS

BEVERLY HILLS GĖLINYČIA

2443 W. 63rd Street, Chicago, Ill.
TEL. PR 8-0833 — PR 8-0834
Vestuvėms, banketams, laidotuvėms ir kitokioms progoms

ĮSIGYKITE DABAR

Testamenta su legališkomis formomis bei afidavitais jau gaunami.

Tai nauja pagerinta laida.

KAIP SUDAROMI TESTAMENTAI

Paruošė —

dipl. tais. Pranas Šulas

Čia nuosekliai aptariamas testamentų reikalingumas ir jų galia, bei nurodoma jų forma ir paduodami pavyzdžiai ne tik pagal JAV veikiančius įstatymus, bet ir Vokietijoje, Anglosaksų pasaulyje bei Nepriklausomoje Lietuvoje.

Gaunama "DRAUGE"

Kaina su Legališkomis Formomis — $3.50; be tų formų — $3.00.

Illinois gyventojai prašomi pridėti 5 proc. mokesčiams.

MOKYTOJŲ DĖMESIUI

Dr. A. Šešplaukio parašyta LIETUVIŲ KALBOS GRAMATIKA ir SINTAKSĖ, pritaikyta išeivijos mokyk-loms ir kaina tik 3 dol. Pripažinta LB Švietimo tarybos kaip labai tinkama šių laikų mokykloms. Pridėkite 50c paštui ir mokesčiams.

Taip pat labai vertinga knyga V. Liulevičiaus LIETUVIŲ ŠVIETIMAS VOKIETIJOJE ir AUSTRIJOJE 1944-1950 metais, 740 psl. su daugybe nuo-traukų mokytojų ir mokinių bei abitu-rientų ir kaina tik 12 dol. Pridėkite $1.00 paštui ir mokesčiams. Siųskite užsakymus:

DRAUGAS
4545 W. 63rd Street
Chicago, Ill. 60629

Aloyzo Barono
IŠDŽIŪVUSI LANKA

Niekas taip giliai ir nevienpusiš-kai nesupranta įvykio, net ir ne-laimingo, kaip Baronas.

Ir jis moka tai papasakoti.

Knyga 233 psl., kainuoja 4.50 dol. Galima gauti DRAUGE ir pas platintojus.

Maža lietuviška dovana

Visuose lietuviškuose namuo-se turėtų būti lietuviška vėlia-va. Nėra vietos dažnai didesnei vėliavai iškabinti, bet galima laikyti mažą vėliavukę ant rašo-mojo stalo. Galima ir net pada-ryti gražią kombinaciją su Amerikos vėliavuke. Dienraščio "Draugo" administracija gali pristatyti tokias mažas, gražias vėliavukes, kad Lietuvos vėlia-va plevėsuotų Jūsų namuose.

Tokios vėliavos kainuoja po 1 dol. (reikia pridėti 5 centus mokesčių ir 25 centus už per-siuntimą, jei gyvenate Illinois valstybėje). Užsakymus siųskite "DRAUGAS", 4545 W. 63rd Street, Chicago, Ill. 60629.

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

Didelis skypas, 5 kamb. bungalow, 63 ir Whipple. Retas pirkinys. Ne-brangiai.

2 po 6 kamb. 3 mieg. Svarus. Ge-ras. Teisinga kaina. Marquette Pke. Puiki proga lietuviui.

4 po 5 kamb. 40 p. sklypas. Naujas šildymas. Marquette pko. apyl.

5 butai ir 2 biznio patalpos. Gražus namas. Marquette Parko centre. Pa-likimas — reikia skubiai parduot.

Insurance — Income Tax
Notary Public

ŠIMAITIS REALTY

2951 W. 63rd St. 436-7878

DĖMESIO

CASH — TOP PRICES PAID

Wanted old comic books.

Big little books, pulps, screen magazines, radio premiums. Mack Jerkatis (Jerukaitis), Orland Park, Ill., tel 349-2718.

MISCELANEOUS

HEATING CONTRACTOR

Įrengiu mieste ir užmiesty naujus ar perstatau senus visų rūšių namo apšildymui pečius, air conditioning ir vandens boilerius. Dirbu greit, ap-žiūringai ir garantuotai.

DOMAS ŽUKAUSKAS
4444 So. Western Ave.
Chicago, Ill. 60609
Tel. VI 7-3447

10% — 20% — 30% pigiau mokėsit už apdrandą nuo ugnies ir automo-bilio pas

FRANK ZAPOLIS

3208½ West 95th Street
Chicago, Illinois
Tel. GA 4-8654

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos
Radijai
Stereo ir oro vėsintuvai
Pardavimas ir taisymas

MIGLINAS TV

2346 W. 69th St. — Tel. 776-1486

BUTŲ NUOMAVIMAS

Namų pirkimas — Pardavimas — Valdymas
Draudimai — Income Tax
— Notariatas — Vertimai

BELL REALTY

J. BACEVICIUS

6455 S. Kedzie Ave., 778-2233

TUCKPOINTING

Mūrinių namų remontas. Atliekame įvairius mūrinimo darbus. Remontuo-jame dumtraukius. Apskaičiavimas nemokamai.

Brennan & Son — 778-6062

NAMŲ APŠILDYMAS

Taisau senus ir įdedu naujus pe-čius. Pigiai išvalau ir alyvinius per-dirbu dėl dujų. Įdedu vandens šil-dytuvus. Kreiptis —

A. BANYS — 447-8806

NAMŲ REMONTAS

PRIEINAMA KAINA

Taisau ir naujai įrengiu vonias, virtuves ir naujas lubas. Įrengiu kambarius rūsy. Dažau.

Zigmas. Tel. 651-9625 ar 778-0838

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ ir kitus kraštus

NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave. Chicago, Ill. 60632, tel. YA 7-5980

VYTAUTAS ŽUKAUSKAS
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Gerų prekių didelis pasirinkimas Au-tomobiliai, šaldytuvai, televizijos, do-ler. certifikatai, maistas, akordeonai.
2608 W. 69th St. Chicago, Ill. 60629
TELEF. — WA 5-2787.

MOVING

SERĖNAS perkrausto baldus ir ki-tus daiktus. Ir iš toli miesto leidi-mai ir pilna apdranda.

TEL. — WA 5-8063

A. VILIMAS MOVING

Apdraustas perkraustymas įvairių atstumų

823 WEST 34th PLACE
Tel. FRontier 6-1362

REAL ESTATE

BALTIC APARTMENTS CONDOMINIUMS

St. Petersburg Beach, Fla. 33706

1 ir 2-jų miegamųjų butai — gra-žūs, moderniški, liuksusiniai. Arti paplūdimio, krautuvių ir susisiekimo. Mažas kompleksas, mažos iš-laikymo išlaidos. Suaugusiems, jo-kių naminių gyvuliukų. Brokeriai kviečiami. $24,500 ir aukščiau.

Tel. 813-360-8766

Kitur gražu, o čia gerai

5 kamb. Cape Cod. Alum. langai, karpetai, sausas beismentas, 50 p. lo-tas, 2 auto. Garažas. Arti mūsų. Tū-rime raktą. $23,000.

2 butų med. 1½ aukšto namas. Naujas gazu šildymas. 50 p. lotas. Garažas. Marquette Parke. $15,500.

Išnuomotas 2 butų mūras. 2 po 5 kamb. Atskiri gazu šildymai. 2 blo-kai nuo parko. Reikia savininko. $26,600.

2 aukšų mūras. Naujas gazu šildy-mas, nauja elektra, alum. langai. Naujas 2 auto garažas. Arti ofiso. $30,000.

7 butų mūras — 2 dideli ir 5 ma-ži butai. Naujas gazu šildymas. Alu-min. langai. Blokas nuo parko. $39,900.

Puikus mūro namas. 2 butai, gra-žūs 6 kamb. viršuj ir 3 kamb. sau-sam beismente. Garažas. Arti parko. $21,900.

2 butų, apie 18 metų, mūras. 2 atskiri šildymai. Alum. langai. Gara-žas. Platus lotas. Arti mūsų. $36,000.

2 butų didelis modernus mūras ir garažas. Naujas gazo šildymas. Oro vėsinimas. Marquette Pke. $32,000.

VALDIS REAL ESTATE

7051 S. Washtenaw Av. RE 7-7200

ŠIMKUS REAL ESTATE

NOTARY PUBLIC
INCOME TAX SERVICE

Tvarkingai patarnauja visais Real Estate reikalais. Be to čia veikia Notariatas, daromi ir liudijimai, ver-timai, užpildomi pilietybės pareiški-mai ir įvairūs blankai.

4259 So. Maplewood, CL 4-7450

71 ir Maplewood. 4 miegamų mū-ras, 2 maš. garažas. $19,900.

51 ir Homan. 3 miegamų mūras. 15 metų senumo. $32,500.

58 ir Whipple St. 6 kamb. mūras su beismento apartmentu. $26,900.

45 ir Campbell. 4 miegamų mūras. 8 m. senumo. $28,500.

67 ir Lawndale. Liuksusinis 3 mie-gamų, 15 metų senumo mūras. $38,500.

70 ir Fairfield. 3 apartmentų mū-ras. 18 metų senumo. $43,500.

44 ir Talman. 2-jų butų po 3 mie-gamus mūrinis. $33,900.

59 ir Campbell. 3-jų butų mūras. $29,500.

65 ir Rockwell. Mūrinis, 2 po 6 kamb. $29,900.

56 ir California. 4 apartmentų mū-rinis. Garažas. $42,500.

DRAUDIMAI — INSURANCE

Namų, mašinų, sveikatos ir gyvybės

Namų pirkimas bei pardavimas

Butų nuomavimas

BUD'S REALTY

BALYS BUDRAITIS

4369 So. Archer Avenue

Tel. 254-5551

DĖMESIO!

AR REIKIA VIZITINIŲ KORTELIŲ?

Vizitinių kortelių naudojimas yra gražus paprotys. Biznieriai jas pla-čiai naudoja, bet tinka ir visų luo-mų atstovams turėti gražias viziti-nes korteles.

Kreipkitės į "Draugo" spaustuvę visais panašiais reikalais. Būsite pa tenkinti kiekvieną kartą.

"LIETUVOS ATSIMINIMAI"

Radijo Valanda jau 30 metų tarnau-ja New Jersey, New York ir Con-necticut lietuviams. Kas šeštadienį nuo 4 iki 5 val. p. p., iš WEVD Sto-ties New Yorke (1330 kil. AM ir 98.9 meg. FM).

Direkt. — Dr. Jokūbas J. Stukas.
1467 Force Dr.
Mountainside N. J. 07092
Tel 232-5565 (code 201)

Kviečiame taip pat klausytis Lietuviškų Kultūrinių Valandų ang-lų kalba, iš Seton Hall Universiteto radijo stoties. (New Jersey WSOU) (89.5 meg. FM) Pirmad. 8:05-9:00 v. v. (Vadovauja prof. J. Stukas).

Perskaitę "Draugą", duo-kite kitiems pasiskaityti.

HELP WANTED — VYRAI

Wanted At Once!
EMBROIDERY OPERATORS

Exper'd on BONNAZ or SWISS MACHINES. Steady work.

Loop Location

CALL — 427-7361

AUTOMATIC SCREW MACHINE

Exp. Brown and Sharpe operator and setter.

Days only. Exc. wages, overtime, paid hospitalization and profit sharing.

ROSELAND METAL PRODUCTS
Dolton Illinois — Tel. 264-3873

VYRAI IR MOTERYS

BINDERY HELP

Dexter or Brown Quad Experienced Folder Operator.

Call MR. TAYLOR
225-5678 — 9 A.M. to 3 P.M.

Experienced Waitresses Wanted
Also Cashier, Hostess and Cook. Good tips.

Call — 947-8309

McDonald's needs

PORTER - COUNTER HELP

Flexible hours. Will train.
Apply in person
1933 N. Harlem, Chicago,
Tel. — 889-9401

KITCHEN HELP
Two Night Porters
One Utility Man
For Bakery Dept.

Apply to

CHICAGO ATHLETIC ASSOCIATION
71 East Madison Street,
Chicago, Illinois

HELP WANTED — MOTERYS

MEDICAL OPPORTUNITY

R. N. for field work with home health agency. Minimum 1 year hospital experience in nursing re-quired. Car necessary.

CALL 337-5320

Exper'd Female
PUNCH PRESS OPERATORS

MANUAL OR AUTOMATIC

Excellent working conditions. Good pension plan. Accident and health In-surance plan. Located close to 5729 and Archer Avenue.

WISCONSIN CAN COMPANY
5437 S. Massasoit — Tel. 581-3300

MEDICAL OPPORTUNITY

NURSE'S AID for home health agency. Minimum two years hos-pital experience in med.-surgical nursing required. Car necessary.

CALL 337-5320

PART TIME

MAŠININKĖ

Dirbti dalinį laiką. Patogios va-landos, mažiausiai 25 val. per sa-vaitę. Rašyti bent 55 žodžius per minutę. Geras atlyginimas, geri priedai. 11 apmokamų švenčių per metus. Downtown rajone. Kreiptis į

MRS. JOHNSEN
435-2312

FIREMAN'S FUND
AMERICAN INSURANCE COMPANIES
174 W. Jackson Blvd.

"Draugę" galima gauti visokių vizitinių kortelių, atspausdintų įvairiom raidėm. Kainos visiems prieinamos. Greitai atliekamas už-sakymas.

Remkite tuos biznierius, ku-rie skelbiasi dienr. "Draugę".

SKELBKITĖS "DRAUGE"

Medinė bažnytėlė prie Red Lake, Kanadoje. 1811 metais ji buvo pastatyta indėnams katalikms, bet dabar jau apleista. Prie jos prieiti galima tik mišku, pėsčiomis — nebėr nei kelio, nei tako. Dešinėje — buvusi klebonija. Šalia — lietuviai keliauninkai. Nuotr. P. Maletos

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS ORGANIZACINĖS PROBLEMOS

Reikia tautinės atsakomybės ir naujų darbininkų

BALYS RAUGAS

Sidabrine sukaktimi paženklinta Vyriauso Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto paskelbtoji Lietuvių charta 1949 m. birželio 14 d. nušvietė lietuviui išeiviui saugų nuo mirties tautinį kelią. Juo žygiuojant būtų užtikrintas tautinis išlikimas ir pasitarnauta Lietuvai laisvės pastangose.

Prisiminę, kad jau trys dešimtmečiai prabėgo nuo impulsyvaus ir pakrikaus nuo bolševikinės lavos bėgimo, sunkiai tegalime įsivaizduoti, koks būtų mūsų išeivijos veidas, jei Lietuvių charta nebūtų sukvietusi išeivių į LB telkinį, kuriame saugoma tautinė gyvybė, puoselėjamas gimtasis žodis, gerbiamos tautinės ir valstybinės tradicijos, sudaromos sąlygos tautinei kultūrai, ugdoma tautinio solidarumo dorybė, mobilizuojamos jėgos Lietuvos laisvei, visus pagrindinius rūpesčius suaudžiant į margaspalvį organizacinį tinklą, o jo vedamoji gija — tautiškumas.

JAV LB, pradėjusiai organizacinę veiklą 1951 m. lapkričio 18 d. paskelbtuoju LB steigimo aktu, ir įžengusiai į tretį dešimt metį, deja, mes dar vis turime sutikti su PLB garbės pirmininku Stasiu Barzduku, kad "Bendruomenės dažnas dar nematom pro savo parapiją, draugiją, partiją, ideologiją, nors ji yra tai, kas visiems mums bendra" (Į Laisvę, 1970 m., 49 nr.). Šitokiom nuotaikom pasitikom LB steigimo aktą, šitokiom nuotaikom tebegyvename ir šiandien. Čia ir yra didžioji problema, dėl kurios ne vienas nuoširdžiai sielojamės.

Bendruomenė — ne draugija

Į šią problemą įauga ne viena asmeninė ambicija, dažna pikta valia ir nuodėminga tendencija. Tačiau, nepaisant to, LB tapo jėga, išsiliejusia savo darbais į visus lietuviško gyvenimo laukus. Šiandien nemato tik tas, kas nenori matyti LB pasiektų laimėjimų ir nenori girdėti jos žygių. Ir visa tai todėl, kad sąmoningoji Amerikos lietuvių dalis suprato, jog LB neatėjo kitų organizacijų griauti. Keista, bet neišvengiama priminti net trisdešimtame JAV LB-nės amžiuje. Tą sampratą tarp kitų ir prof. Pr. Skardžius jau 1957 m. aiškiai ir paprastai nusakė: "Draugija yra techninis tam tikru laiku ir tam tikrų žmonių suplanuotas ir kiekvienu metu pakeičiamas arba panaikinamas kolektyvas, o Bendruomenė yra substancinė, istorinė santalka, kuri gyvuoja tol, kol jos nariai jaučiasi esą susieti kalba, praeitimi, papročiais, tradicijomis, tikėjimu ir kt., kol jų glaudus sambūvis teikia jiems medžiaginės bei dvasinės naudos ir bendroji praeities patirtis bei pažintis įgalina jų savaimingą kūrybą ir puoselėja bendrus ateities lūkesčius" (Draugas, 1957.4.27).

Amerikos Lietuvių Bendruomenės dvidešimtmečio paminėjime New Yorke buvo nagrinėjama LB kultūriniai uždaviniai. Kartu buvo bandoma atsakyti į klausimą, kokiu būdu JAV-se LB galėtų tapti visuotine jungtimi lietuviškam gyvenimui, kuriame mirga įvairiausių organizacijų ir klubų. Dr. J. Stukas padarė tokią išvadą: "Būdamas Vyčių centro valdybos pirmininku, žiūriu į LB-nę kaip į visų veikiančių lietuviškų organizacijų Amerikoje motiną. Mes visi esam jos vaikai".

Tačiau nėjo kartu su LB eilė organizacijų ir sambūrių, net tų, kurių aktyvas į Ameriką atkilo tuo pačiu laivu, kuriuo plaukė ir Lietuvių Bendruomenės entuziastai. Sunku pasakyti, kiek ilgai ši problema lydės JA Valstybių LB. Bet su prel. Krupavičium tariant, pradėjusi savo nedrąsius žingsnius LB-nė "turi būti, kiek aplinkybės leidžia, skubesniu tempu iškelta į tokį pajėgų veiksnį, kokiu jai skirta būti ir kokia ji turi būti" ir "čia jos niekas pavaduoti negalės..." (Pasaulio Lietuvis, 1971 m., Nr. 16/12).

Kas lietuvis, tas atsako už savo bendruomenę

Bendruomenės organizacinėje veikloje ne kartą yra iškilęs ir LB-nei priklausomumo klausimas, kuriuo tas pats prel. Krupavičius taip yra pasisakęs: "Į draugiją rašosi, kas nori. Į tautinę bendruomenę gi priklauso kiekvienas lietuvis, nepaisant, kur jis gimė ir kada gimė, nori būti bendruomenės nariu ar nenori, kalba lietuviškai ar nebekalba, naudingas bendruomenei ar žalingas, bendruomenės garbė ar gėda, tik šį pasaulį išvydęs ar jau lipąs į karstą..." ir toliau: "Kai tariame lietuvių bendruomenės narys, turime galvoje kiekvieną lietuvį..." (1950.5.30, instrukcija Nr. 3).

Praktiškame gyvenime vis dėlto reikėtų už organizuotos LB ribų laikyti sąmoningai bendradarbiaujančius su Lietuvos okupantu bei kenkiančius LB gyvybiniams interesams, kovojančius prieš LB-nę bei kitokius nusikaltėlius, kuriuos LB garbės teismo sprendimas išjungia iš LB-nės.

LB organizacinėje veikloje ne kartą buvo susidurta su LB nario sąvoka, kurią ne visi ir ne visur vienodai aiškina, nors visus aiškinimus atremia į tuos pačius LB įstatus ir tarybos nutarimus. Tokiems skirtingiems aiškinimams pagrindą sudarė naujieji LB įstatai, nepasakydami, kas yra LB narys, o LB tarybos nutarimas tuo klausimu sudarė pagrindą LB nario sąvokos klaidingam aiškinimui. Visa tai prisidėjo prie žalos pačiai LB-nei įvykusiais antibendruomeniškais išpuoliais.

Nario sąvoka

Besiaiškinant LB nario pareigas ir atsakomybę pačiai LB-nei, atrodo, daug naudingiau būtų laikytis solidarumo principo, kad darbams įsipareigojantieji ir LB vadovybę renkantieji turėtų būti susimokėję solidarumo įnašus. Tik tokie laikytini aktyviais LB nariais. Solidarumo įnašo neatidavę laikytini pasyviaisiais, nors jiems į LB gyvenimą durys ir nebūtų uždaromos. Neturėtų užtekti tik kartą sumokėti solidarumo įnašą, įgalinantį būti dešimtmečiams registruotu LB apylinkės nariu. Tik pripuolama įnašo įmoka LB-nės nestiprina ir neprisideda prie jos visuotinumo įgyvendinimo. Iš LB solidarumo sampratos lauktina, kad piniginiai solidarumo įnašai būtų nenutraukiami, nuolatiniai ir kas metai ryžtingai išrenkami. Ta pareiga turi būti vykdoma ne pagal eilinių organizacijų įprotį visiems mokėti vienodą mokestį, bet pagal pajėgumą, pagal turimas įplaukas ir turimą turtą. Jis turėtų būti toks, kad ji pajėgtų atiduoti vargšas ir turtingasis, jausdami atsakomybę už LB solidarumą.

Kai svarstome LB solidarumo įnašų dydį, turime atsiminti, kad amerikiečiai paprastų eilinių ir profesinių organizacijų priklausomumą apmoka dešimtimis dolerių. Tuo tarpu mūsų savo gyvybinės reikšmės darbams finansuoti reikalą taip svarstome, kad solidarumo įnašo mokestį paverčiame tik, pasak St. Barzduką, arbatpinigiais.

O vis dėlto jau daug padaryta

Per porą dešimtmečių išvarytos bendruomeninių pastangų vagos gylis didžiąja dalimi yra LB-nės rūpesčiuose apylinkių triūso rezultatas. Iš apylinkių bendruomeninių išteklių aruodai, įgaliną ne tik prie mūsų stalų laužyti bendruomeninę duoną, bet suteikią drąsos atidaryti mūsų tautinės mažumos duris svetimiesiems, kad jie pamatytų, kokiais žiedais mūsų kultūriniai lobiai žydi ir koks didžiulis noras mūsų širdyse virpa išlikti gyva tauta. Bet juo toliau, juo labiau bendruomeniniame vynuogyne pradeda trūkti darbininkų. Ta problema labiausiai jaučiama sudarant LB apylinkių valdybas, kur yra ne tik pagrindinė atsakomybė už LB ateitį, bet ir daugiausia paties juodžiausio darbo. Dėlto nieko kito nelieka, kaip tik prie atsakomybės dirbančiajam pridėti dar vieną pareigą, jeigu ji sąžiningai atliekama, organizaciniame gyvenime tampa gaivia palaima visai veiklai. Priešingai, apsileidimas, vilkinimas, užsimiršimas, nenoras yra kiekvienos organizacijos laidojimas. Tenka sutikti su rašytoju Anatolijum Kairiu, kad "geriau kovojąs grandinis, kaip miegąs generolas". Bet, nežiūrint to, nebuvimas dirbančiųjų gretose žymesniųjų visuomenės vardu, LB menkina.

Bendruomeninę sampratą laikas keičia. Naujai augančios kartos tikės LB-nės idėja ir neužmirš LB kūrėjų idealizmo. LB žygiuos ilgesniu išlikimo keliu.

AUSTRALIJA APIE PRIPAŽINIMĄ

(Atkelta iš 3 pusl.)

imsis akcijos. Kaip jau ministeris pirmininkas pareiškė spaudos konferencijoje 1972 m. gruodžio mėnesį, vyriausybė siekia vengti tokių situacijų, kuriose Australija savo sprendimus tarptautiniuose reikaluose daro pervėlai.

Pagaliau jokio spaudimo iš kieno nors pusės Australijos vyriausybei (kaip kai kas sugestijonuoja) nebuvo padaryti šį sprendimą. Australija betgi pasitarė su eile draugiškų kraštų, informuodama juos apie ketinimą reviduoti savo poziciją šiuo klausimu, ir nei tada, nei po to tie kraštai nepareiškė jokių kritikavimų dėl krypties, kuria mes linkome pasukti. Kaip jau esu pasakęs, mūsų veiksmas buvo logiška akcija, išplaukianti iš realybės. Taip pat Australijos vyriausybė nesijaučia, kad imasi vadovauti toje kryptyje šiam reikalui (kaip tai taip pat yra sugestijonuojama). Ką kitos vyriausybės, kurios dar nesuteikė de jure pripažinimo, darys, suprantama, tai bus jų pačių sprendimas jiems tinkamu laiku."

Red. pastaba. Šis Australijos oficialus pareiškimas čia duodamas be komentarų. Savo nuomonę, kuri, manome, bus daugumos lietuvių ir komunizmui nenusilenkiančių laisvųjų žmonių nuomonė, pateiksime atskirai.

A. A. MARIJA DAINAUSKIENĖ

A. a. Marija Dainauskienė

Vilniuje š. m. liepos 12 d. po ilgos ir kelių operacijų ligos mirė ir liepos 14 d. Žvėryno rajono kapuose buvo palaidota Marija Jackevičaitė Dainauskienė.

Velionė buvo gimusi 1904. V. 9 (23) d. Auriliškių kaime, buv. Pušaloto valšč., Biržų (vėliau Panevėžio) apskr. Gimnaziją lankyti pradėjo I-jo pasaulinio karo metu 1915 m. Smolenske, o vėliau Maskvoje. 1918 m. su tėvais grįžusi į Lietuvą, nuo 1918 iki 1923 m. lankė Vytauto Didžiojo gimnaziją Vilniuje. Lenkų drauge su kitais tos gimnazijos mokiniais, aktyviai kovojančiais prieš okupantus, ištremta į Kauną, jame 1925 m. baigė Aušros gimnaziją. 1925-26 ir 1931-34 m. Kauno Vytauto Didžiojo universitete studijavo ekonomiką. 1939 m. pabaigoje, atgavus Vilnių, su šeima persikėlė atgal į Vilnių.

1926-1931 m. dirbo "Vairo" knygyno Kaune vedėja. Nuo 1931 m. dirbo miškų administracijos žinyboje bei miško pramonės įmonėse, kaip ekonomistė. Nuo 1967 m. buvo pensininkė.

Dn.

PASVEIKINO KARDINOLĄ

Popiežius Paulius VI specialiu laišku lotynų kalba pasveikino Lenkijos katalikų Bažnyčios primą kardinolą Vyšinskį, jo kunigystės šventimų 50 metų jubiliejaus proga. Laiške Paulius VI ypač iškelia kardinolo Vyšinskio uolumą pastoracinėje veikloje, jo ištikimybę Bažnyčiai, atsidavimą Apaštalų Sostui ir meilę savo tėvynei Lenkijai. Melsdamas Visagalio Dievo palaimos kardinolo Vyšinskio tolimesnei veiklai Paulius VI linki taip pat ir Lenkijos katalikų Bažnyčiai ir visai lenkų tautai gausių malonių, pavesdamas jas Švenčiausios Mergelės Marijos — katalikų Bažnyčios Motinos ir Lenkijos Karalienės globai.

Kardinolo Vyšinskio kunigystės 50-ties metų sukakties proga pirmadienį Varšuvos katedroje įvyks iškilmingos pamaldos, kuriose dalyvaus daugelis Lenkijos vyskupų, kunigų bei tikinčiųjų.

A. † A.

NATALIJAI KIZLAUSKIENEI mirus,

liūdesio prislėgtą sūnų KAZĮ, marčią LIOLĘ, anūkus REGINĄ, ANTANĄ ir JANYTĘ nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Birutė ir Stasys Židoniai

Su liūdesiu pranešame, kad po labai sunkios ir ilgos ligos 1974 m. rugpiūčio 17 d. 11:35 val. ryto mirė mūsų mylima žmona ir motina

A. † A. IEVA GRIGAITIENĖ

PO TĖVAIS PILOZYTĖ

Buvusi kūno kultūros mokytoja Vytauto Didžiojo gimnazijoje, Klaipėdoje ir Vilniaus gimnazijoje.

Gimė Virkučių kaime, Klaipėdos apskrityje. Gyveno 6411 South Maplewood Ave., Chicago, Illinois.

Liko nuliūdę vyras Jonas, du sūnūs: Rimantas-Jonas ir Arvydas-Petras su žmona Dalia. Vokietijoj liko sesuo Marija Daugalienė ir broliai Mikas ir Martynas su šeimomis, taipgi kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas pašarvotas Mažeika-Evans koplyčioj, 6845 So. Western Ave. Laidotuvės įvyks trečiadienį, rugpiūčio 21 d. 9:00 val ryto iš koplyčios bus atlydėta į Švč. M. Marijos Gimimo parap. bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: **Vyras, Sūnūs,** marti ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Mažeika-Evans, Tel. RE 7-8600.

Laidotuvių Direktoriai

MAŽEIKA & EVANS

6345 SOUTH WESTERN AVENUE

TRYS MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŠINOMS VIETA

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS

DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID

Laidotuvių Direktoriai

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

4330 South Californnia Avenue

Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas YArds 7-1741

A. † A. POVILUI MAČERNIUI

Argentinoj mirus, jo seseriai ONAI ABROMAVIČIENEI ir visai jos šeimai bei giminėms nuoširdžiausią užuojautą reiškiame ir kartu liūdime.

Eugenija ir Kazys Kriaučiūnai

A. A.

AGOTA STASAITIS

Mirė rugpiūčio 17 d., 1974 m., 2:00 val. ryto.
Gyveno 1413 So. 48th Court, Cicero, Illinois.
Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno apie 65 metus.

Pasiliko dideliame nuliūdime vyras Jonas, duktė Olga Husarik, žentas John, 3 anūkai: Patricia Nasser su vyru Michael, Carol Stasaitis ir Richard Husarik su žmona Mary Ann, proanūkai: Michael ir Mark Nasser, ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Priklausė Moterų Sąjungai, Šv. Kazimiero Seserų rėmėjų, T. Marijonų rėmėjų ir T. Saleziečių draugijoms.

Kūnas pašarvotas Vasaitis-Butkus koplyčioje, 1446 So. 50th Ave., Cicero, Illinois. Laidotuvės įvyks antradienį, rugpiūčio 20 d. iš koplyčios 9:30 val. ryto bus atlydėta į Šv. Antano parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: Vyras, duktė, žentas ir anūkai.

Laidotuvių direkt. Vasaitis-Butkus, Tel. OL 2-1003.

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

—TEVAS IR SONUS—

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71st St. —Telef. GRovehill 6-2345-4

1410 S. 50th Ave., Cicero TOwnhall 3-2108-09

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA

Autorius LEONARDAS ŠIMUTIS

Veikalas, kuriame pavaizduota tūkstančiai veikėjų ir veidų tekste bei iliustracijose, aprašyti Amerikos lietuvių rūpesčiai savo tėvų kraštui Amerikos ir tarptautinių įvykių fone. Skaitydamas rasi save, savo brolį, tėvą, dėdę, kaimyną ar Sibire kenčiančio krolio ar sesers lietuvio balsą.

Knyga gaunama DRAUGE, pas ALT skyrių valdybas arba ALT Centro įstaigoje, 2606 W. 63 St., Chicago, Ill. 60629. Tel. 778-6900. Kaina $10.00

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) IR SŪNŪS
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIrginia 7-6672
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
11023 Southwest Highway, Palos Hills, Ill. Tel. 974-4410

PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel: YArds 7-1133-39

VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel: OLympic 2-1003

× **Stasys Barzdukas,** PLB garbės pirmininkas, kultūrininkas ir visuomenininkas, įstojo į Lietuvių žurnalistų sąjungą. Jis redaguoja "Pasaulio Lietuvį", bendradarbiauja spaudoje. Taip pat jis peržiūrėjo LŽS-gos leidinio "Žurnalistikos" kalbą.

× **Virginija Sabaliūnaitė**, Akademinio Skautų sąjūdžio jubiliejinėje stovykloje bus mergaičių komendantė.

× **Kun. Zenonas Gelažius,** buv. Hanau lietuvių stovyklos klebonas, drauge su kitais Hanau gyvenusiais kunigais atnašaus šv. Mišias Hanau lietuvių suvažiavime rugsėjo 1 d., sekmadienį, Švč. M. Marijos Gimimo lietuvių parapijos bažnyčioje Marquette Parke.

× **Irena ir Jonas Siručiai,** Lemonto gyventojai, išsikelia nuolatiniam apsigyvenimui į Hot Springs, Arkansas. Jų naujas adresas: 117 Glens Tr., Hot Springs, Ark. 71901.

× **Nijolė B. Šlepetytė - Vaitekūnienė,** Riverview, Mich., mums prisiuntė malonų laišką, kuriuo dėkoja "Draugui" už gerą informaciją, vienodai, lygiai ir ne tendencingai informuojant apie visų lietuviškų organizacijų veiklą. Nijolė toliau rašo, kad ji, kad ir nesuspėdama toje veikloje dalyvauti, gali lietuvišką veiklą gerai sekti, skaitydama "Draugą". Ji taip pat pridėjo didesnę auką savo dienraščiui stiprinti. Nuoširdžiai dėkojame.

× **Mega Barniškienė,** žinoma skaučių veikėja, Cleveland, Ohio, išvyko kelionei į Europą, kurios metu aplankys Ispaniją, Portugaliją ir kitas šalis. Atnaujindama prenumeratą ji taip pat pridėjo didesnę auką savo dienraščiui stiprinti. Dėkojame.

× **Mikas Kerbelis,** Amsterdam, N. Y., nuoširdus "Draugo" skaitytojas, įvairiomis progomis paremia savo dienraštį. Ir dabar, atnaujindamas prenumeratą, jis pridėjo 5 dolerių auką. Dėkojame.

× **Aukų po 1 dol.** prisiuntė: J. Ramonas, J. Kiela, Charles Baker. Ačiū.

× **Jurgis Bukšnys,** Omaha, Nebr., užsakė "Draugą" vienam asmeniui ir dar pridėjo auką savo dienraščiui stiprinti. Dėkojame.

× **Julius Grigas,** Sterling Hts., MI, prie prenumeratos mokesčio pridėjo 5 dolerių auką. Ačiū.

× **Aukų po 2 dolerių** prisiuntė: Marija Pazolis, Vaitiekus Morkūnas, J. Stepanas. Visiems nuoširdžiai dėkojame.

× **Ieva Grigaitienė,** buv. kūno kultūros mokytoja Vytauto Didžiojo gimnazijoje Klaipėdoj, mirė šeštad., rugp. 17 d., savo namuose Chicagoje. (pr.)

× **Dr. Justinas Dėdinas** iš Berwyn, Ill., prelato Krupavičiaus paminklui paaukojo 50 dol. (pr.)

× **Reikalinga raštinės tarnautoja, mokanti rašyti mašinėle ir dirbti pilną laiką.** Mutual Federal Sav. & Loan B-vė,
2212 W. Cermak Rd.
Tel. 847-7747 (sk.)

× **Lietuvių Fondas.** Nauji LF nariai su $100 įnašais: **Danutė Muraškaitė,** Phila, PA., — įrašė ir aukojo **V. Muraška. Renė, Onutė ir Marija Fielding,** Neperville, IL., — įrašė **Marija Damijonaitytė,** Boys Town, NB. LF adresas: 2422 W. Mar ir aukojo **Marija Damijonaitytė,** Boys Town, NB. LF adresas: 2422 W. Marquette Rd., Chicago, IL. 60629, tel. 925-6897. (pr.)

× **NAMAMS PIRKTI PASKOLOS** duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais.

Mutual Federal Savings 2212 West Cermak Road. Telefonas **VI 7-7747.** (sk.)

CHICAGOS ŽINIOS

VICEPREZIDENTO VARDAS BŪSIĄS PASKELBTAS CHICAGOJE

Pasirodė spaudoje spėjimų, kad prez. Fordas paskelbsiąs savo naujai pasirinkto vicepreziden to vardą pirmadienį Chicagoje, kalbėdamas veteranų suvažiavime.

CHICAGA BUVO JAV SOSTINĖ

Chicagos filmų taryba rugp. 17 d. bankete Topel studijoje, 3133 N. Halsted, mini 75 m. sukaktį, kaip miestas pradėjo gaminti filmus. Prieš I pasaulinį karą Chicago buvo JAV filmų gaminimo centras, kai čia buvo sukami filmai su Gloria Swanson ir Charlie Chaplinu.

DEMONSTRAVO TŪKSTANČIAI GRAIKŲ

Chicagos graikai trečiadienį suruošė kelias demonstracijas, kuriose dalyvavo apie septyni tūkstančiai žmonių. Kai kurie net šaukė prieš Kissingerį, vis nepatenkinti, kad nesustabdomas turkų puolimas Kipre.

NUŠOVĖ ŽMOGŲ DĖL ŠUNIES

Kennedy - King kolegijos studentas Harold Thacher, 28 m., išvedė 3 mėn. senumo šuniuką į lauką. Šunelis, pribėgęs prie sėdėjusios prie savo namų 2826 E. 78 St., Chicagoje, Gladys White, ėmė laižyti jos kojas. Jos vyras įsakė vesti šunį šalin, bet studentas nepaklausė. Supykęs White įšoko į namus, pagriebė revolverį ir nušovė pirma šunelį, o paskiau ir studentą.

UŽMOKĖS UŽ LEMPAS

JAV gaminių saugumo komisija nustatė, kad kai kurios parduodamos lempos gali būti nesaugios. Zayre bendrovė pardavė 250 tokių lempų ir ji dabar paskelbė, kad pirkusiems grąžins pinigus.

LATVIO LAIŠKAS

Osvalds Akmentinš išspausdino laišką "Chicago Tribune" dienrašty, kur informuoja apie laisvės statylą Rygoje, kurios nė okupantai nedrįso nuversti.

IŠPARDAVIMAS PAŠTE

Neatsiimtų ar kiek sužalotų daiktų išpardavimas Chicagos pašte, 358 W. Harrison, įvyks rugs. 10 d. Parduodama daugiau kaip 1,000 siuntų.

KADA BAIGSIS MAUDYMASIS

Chicaga turi 71 maudymosi baseiną, kurie bus uždaryti rugs. 2 d. Paplūdymiai su susiaurintu sargų personalu dar veiks iki rugs. 15 d.

KONCERTAS ATVIRAME ORE

Kamerinio orkestro koncertas atvirame ore, Chicagoje, prie Mokslo ir pramonės muziejaus pietų pusėjs prie ežerėlio įvyks rugs. 2 d.

KONCERTAS PRIE ISTORIKŲ DRAUGIJOS BŪSTINĖS

Chicagos kamerinis orkestras rugs. 2 d. 2:15 val. koncertuos prie istorikų draugijos būstinės, Clark ir North gatvių sankryžoj.

BAIGIASI GRANT PARKO KONCERTAI

Rugs. 24 ir 25 d. bus paskutinieji šį sezoną koncertai Grant Parke. Bus atliekami kūriniai kompozitori; Paganini, Mussorgsky, Schumano ir kt.

DAUGIAU MOTERŲ VAIRUOJA AUTOBUSUS

Jau arti 20 moterų priimta autobusų vairuotojomis Chicagos mieste.

LIETUVIŲ DAILĖ, KŪRYBINIAI DIKTANTAI

Mokytojų studijų savaitė su dailininke

JUOZAS MASILIONIS

Rugpiūčio 13 d. pirm. pakviečiama Janina Udrienė. Visą priešpietę užima dail. Telesforo Valiaus paskaita "Lietuvių dailė", papvairina skaidrėmis. Lietuvių dailės kūrinių randama jau net prieš Kristaus laikus, — tai įvairūs gintaro papuošalai, keramikos dirbiniai. Liaudies menas yra senas ir žymus. Meniškais dirbiniais lietuvis mėgo puošti namus (stogų žirgeliai, langinės) ir įvairiausius namų apyvokos daiktus. Sodybas ir pakeles puošė kryžiais, koplytstulpiais. Jų formos įvairios ir nesikartojančios, aukšto meninio lygio. Audimas ir mezgimas lietuvei moteriai lyg įgimtas dalykas. Kiekviena stengėsi priausti ir prisimegzti gražesnių dalykų.

Yra žinoma apie 120 rėžinių atspaudų. Rėžiniai daryti lentose, nuo jų nuspaudžiami keli ar keliolika paveikslų, nesiskiria nuo šių dienų grafikos. Nuo 18 a. paskutinio ketvirčio Vilniaus akademija rengė tapytojus. Iš to laiko žinomas yra dail. Smuglevičius. Įkūrus Vilniaus un-tą, šalia tapybos buvo mokoma grafikos ir kitų meno šakų. Uždarius Vilniaus un-tą, apie 30 m. nebuvo jokios dailės mokyklos. Vidury 19 a. Vilninje atidaryta piešimo mokykla veikė ligi I pas. karo. Joje mokėsi jau mūsų žymūs dail. Didžiokas, Zikaras, Kairiūkštis.

Pirmojoje liet. dailininkų parodoje Vilniuje 1907 m. dalyvavo 23 dail. su 213 darbų. Iki I pas. karo tokių parodų jau suruošta keletas Vilniuje, Kaune, Rygoje.

1922 m. buvo įkurta Kauno meno mokykla. Joje mokytojavo ne vienas dailininkas, dalyvavęs prieškarinėse parodose. Jie išmokė ir išauklėjo nepriklausomos Lietuvos dailininkų kartą. Vėliau Lietuvos dailei tarnavo ir Vilniaus dailės akademija. Dailei daug reikšmės turėjo įvairūs dailininkų susibūrimai, draugijos.

Netekus nepriklausomybės, darbo sąlygos pasunkėjo, o nuo 1944 m. dalis liko tėvynėje, dalis pasklido po pasaulį. Dabar lietuvių dailininkų galima rasti Australijoj, Prancūzijoj, V. Vokietijoje, Švedijoje, Šveicarijoje, P. Amerikoje, Anglijoj, Kanadoj ir JAV. Dapgelis jų yra atitinkamuose kraštuose iškilę ir labai vertinami, gauna pirmąsias premijas, atstovauja to krašto menui.

Po paskaitos buvo keletas paklausimų, paskui parodyta skaidrių iš liet. liaudies ir atskirų menininkų kūrybos.

Po pietų J. Plačas skaitė paskaitą "Kūrybiniai diktantai". Paprastai diktantais vadiname tokius pratimus, kur mokiniai rašo tai, ką mokytojas diktuoja. Diktantą galima ir paįvairinti: mokytojo diktuojamą tekstą mokinys kaip nors pakeičia, išplečia, papildo. Tokiems diktantams reikia daugiau pasiruošimo, ir jie neturi būti dažni. Gausiais pavyzdžiais pavaizdavo, kaip tokius kūrybinius diktantus sudaryti, pvz. mokytojas diktuoja vienaskaitoje, mokinys pakeičia į dviskaitą, diktuoja viename laike, pakeičia į kitą.

Vakaras buvo skirtas Lietuvos partizanams ir Romui Kalantai paminėti. Iškilminga stovyklautojų procesija sustojo prie partizanų kapo, Romo Kalantos ir su degančių žvakių procesija nuėjo į anapus ežero, kur stovyklos kapelionas atnašavo žuvusių intencija šv. Mišias. Vakaras praėjo labai įspūdingai.

"Jaunimo įsijungimo į Lietuvos laisvinimo darbus" svarstybų dalyviai Dainavoje LFB surengtoje studijų savaitėje. Iš kairės: LFB centro vald. pirm. L. Valiukas, Linas Kojelis, Marija Eivaitė, Linas Sidrys, Daina Kojelytė, Antanas Razma ir Saulius Kuprys. Nuotr. K. Sragausko

IŠ ARTI IR TOLI

ARGENTINOJ

— **A. a. Povilas Mačernis,** 58 metų, mirė rugpiūčio 16 d. San Josė miestely, Buenos Aires priemiesty. Jis buvo prof. dr. Juozo Mačernio sūnus. Povilas Mačernis paliko giliame liūdesyje žmoną Mariją, senus tėvelius ir seserį Oną Abromaitienę su šeima, gyv. Lemonte, Ill., JAV-bėse. Povilas Mačernis buvo gilus katalikas ir didelis lietuvis patriotas, apie 30 metų kantriai nešęs ligos sunkumus, daug prisidėjęs prie spaudos darbo ypač savo straipsniais "Laike". Paskutiniu metu išvertė į lietuvių kalbą knygą "El Camino" iš ispanų kalbos, ruošė spaudai ispanų ir lietuvių kalbos žodyną, priklausė prie "Marijos Legijono" apaštalavimo draugijos.

J. A. VALSTYBĖSE

— **Zaferinas Juknevičius,** Lietuvos Išlaisvinimo komiteto pirmininkas Argentinoje, prisiuntė UBA-BATUNui 100 egz. ispanų kalba išleisto Argentinoje prof. Juozo Ereto "Los Balticos Olvidados" (Pamirštieji Baltai) leidinio. UBA-BATUNas jau pradėjo jį dalinti ispaniškai kalbančių kraštų atstovybėms prie Jungtinių Tautų ir taip pat tų kraštų spaudos atstovams. Susilaukiama labai gražių komentarų apie tą leidinį ir kartu daug nusiskundimų, kad permažai yra panašios literatūros apie Pabaltįjį ir jo dabartinę padėtį ispanų kalba.

— **"Svajonė",** lietuvių moterų sekstetas iš New Britain, Conn., vadovaujamas muz. Jono Beinoro, atliks lietuviškąją programos dalį UBA-LATUNo penktame metiniame pabaltiečių festivalyje, kuris įvyks šeštadienį, rugpiūčio 24, New Jersey latvių bendruomenės sodyboje "Priedainėj" prie Freehold, N. J. Festivalis prasidės 1 val. p. p. Programa — 4 val. Po jos bus šokiai po atviru dangumi "Priedainės" amfiteatre. Veiks spaudos ir pabaltiečių tautinių dirbinių kioskai, brangių daiktų laimėjimai.

— **Kęstutis Miklas** UBA-BATUNo direktoriato persiorganizavimo posėdyj, kuris įvyko liepos 17 BATUNo įstaigos patalpose, buvo išrinktas ir toliau UBA-BATUNo vykdomuoju pirmininku ir vyriausiu UBA-BATUNo veiklos koordinatorium. Helen Kulber - Kulbokienė išrinkta direktore ryšiams tarp pabaltiečių tautų, o Petras Vytenus sekretorium ir narių verbavimo reikalams. UBA-BATUN prezidentu šiems metams pasilieka latvis Ints Rupners. BATUNo reikalus tvarkys estas Rein Virkmaa, latvis Olgerd Balodis išrinktas finansavimo planavimui. Latvis dr. Uldis Blukis — direktorius Jungtinių Tautų reikalams. Estė Nari Linnamaa — direktorė dokumentacijai ir studijinės medžiagos paruošimui. Estas Andres Juriado — direktorius specialiems projektams. Iš lietuvių pusės į direktoriatą antrininkais yra išrinkti Vytautas Banaitis, Eugenija Karpus ir Kristina Nomeikaitė, o į kontrolės komisiją — Dalia Bulgarytė.

AUSTRALIJOJE

— **Lietuvių katalikų centras** Adelaidėje suruošė šiupinio vakarą su įdomia lietuviška programa, kurią išpildė V. Opulskis, J. Neverauskas, A. Gutis,

Inž. Juozas Pelenauskas sėkmingai dirba Spery — New Holland ūkio mašinų įmonėje, Australijoje. Kaip šios srities specialistas, jis buvo pakviestas skaityti paskaitas Sorbonos, Grenoblio ir Dijono universitetuose, Prancūzijoje. Jo paskaitos buvo perduotos keliolika kalbų. Jis dar lankėsi Belgijoje, Anglijoje ir Amerikoje. J. Pelenauskas yra aktyvus Australijos LB Melbourno apylinkės narys, valdybose ėjęs įvairias pareigas.

V. Baltutis, P. Pusdešris, G. Matulevičienė, N. Skidzevičius, J. Baranauskas, B. Budrienė, K. Vanagienė, B. Rainys, A. Miliauskienė ir kiti. Moterų draugijos pirmininkė T. Gasiūnienė tarė visiems šiltą padėkos žodį. Pabaigoje kalbėjo klebonas kun. A. Spurgis ir Australijos lietuvių bendruomenės krašto valdybos pirmininkas V. Neverauskas.

— **Liet. katalikų moterų draugija** Melbourne rugpiūčio 18 d. gražiai atšventė savo metinę šventę. Susirinkimas ir vaišės įvyko Lietuvių namuose.

— **Adelaidės** lietuvių parapijos archyvas, kuriam gerą pradžią padarė J. Vanagas, buvo įruoštas Liet. katalikų centre. Neseniai jis buvo perkeltas į didesnę patalpą. Archyvą šiuo metu veda Ed. Zakis.

— **Birutė Morkūnienė** visą mėnesį praleido keliaudama Kanadoje ir JAV-bėse. Grįžusi namo tuojau vėl įsijungė į Liet. Katalikių moterų draugijos veiklą.

BRAZILIJOJ

— **Kun. F. Bendoraitis,** kaip skelbia prancūzų "Lettre d'Amazonie", baigia įrengti medicinos centrą su 40 lovų ir su daugelio rūšių medicinišku patarnavimu. Tai būsiąs pats moderniausias medicinos centras visoje Amazonės srityje. Ypač įspūdingas oftalmologijos skyrius, kur po kataraktos operacijos daugelį metų buvusieji akli būna pagauti didelio džiaugsmo, matydami savuosius.

— **Dalia Orantaitė** iš Clevelando atvyko keletą savaičių pasisvečiuoti Sao Paulo ir Rio de Janeiro miestuose rugpiūčio 7 d. Tą pačią dieną iš JAV-bių ir Kanados sugrįžo Vilma Šimonytė, dalyvavusi lituanistinėje savaitėje.

— **Lietuviams pamaldos** ir Lietuvos skaidrių vakaras tolimesnėse Brazilijos vietovėse numatytos Curitiboje, Parana, rugsėjo 14 d. ir Ponta Grossa rugsėjo 15 d., Porto Alegre, Rio Grande do Sul spalio 13 d.

— **Lietuvių, latvių ir estų** jaunimas rugpiūčio 10 d. šventė metinius pietus, ruošiamus po pabaltiečių parodos Sao Paulo. Keliasdešimt dalyvių svarstė bendrų studijų dienų ir kitų bendravimo būdų galimybes. Lietuvių kolonija bent šešis kartus didesnė už latvių ir keliasdešimt kartų didesnė už estų kolonijas.

DIDŽ. BRITANIJOJ

— **Antanas Buračas,** Vilniaus u-to profesorius, 9 mėnesius dirbo Anglijos universitetuose. Po to grįžo į Vilnių.

— **Dainavos** moterų sambūris sėkmingai veikia Londone ir rūpinasi daugiausia šalpos reikalais. Lėšas telkia aukų ir dovanų paskirstymo būdu.

— **Pavergtųjų tautų savaitė** buvo pravesta įvairiose Anglijos vietovėse.

— **Sukako lygiai 10 metų,** kai Popiežius Paulius VI Castelgandolfe paskelbė pirmąją savo enciklišką "Ecclesiam Suam". Ši enciklika plačiai nagrinėja po II-jo visuotinio Vatikano susirinkimo paskelbtus dėsnius ir Bažnyčios naujas direktyvas, liečiančias dvasinį apaštalavimą.

VOKIETIJOJ

— **Miesau** mieste birželio 22 į didelio bičiulio ir rėmėjo dr. Stasio Sereikos sodelį susirinko per 50 asmenų, kurių pusė buvo jaunoji karta, aktyviai dalyvavusi žaidimuose ir įnešusi daug įvairumo. Vaikai buvo labai patenkinti Kl. Zakio parinktomis ir jų laimėtomis dovanėlėmis. Bufetą gerai tvarkė pirmininkas J. Nevulis, padedamas nepavargstančių ponių ir sūnaus stud. P. Nevulio, kuriam atiteko virėjo pareigos. Visą laiką skambėjo lietuviška šokių ir kita plokštelių muzika. Vėliau užkurtas Joninių laužas. Lietuviškoms dainoms, vadovavo svečias Margevičius iš Hamburgo ir Kl. Zakis. Žodį tarė sodelio savininkas dr. Sereika. Gražiu lietuvių susibūrimu pasidžiaugė JAV-bių lietuvis maj. Skučas. Pirmininkas J. Nevulis padėkojo visiems svečiams už atsilankymą, o šeimininkėms — už pagalbą ruošiant šį renginį.

— *Muenchene* gegužės 25 d. rašytojas Algirdas Landsbergis skaitė — vaidino ištraukas iš savo dramų "Penki stulpai turgaus aikštėje", "Meilės mokykla, "Barzda", "Gluosniai vėjuose" ir "Paskutinis piknikas". Rašytoją, papasakodamas jo gyvenimo ir kūrybos kelią, pristatė A. Katzas.

A. Grinienė padėkojo svečiui, kad jis nepravažiavo tylomis pro Muenchenį. Tai buvusi reta maloni proga pažinti rašytoją, išgirsti paaiškinimų apie jo kūrybą ir pamatyti jį patį.

Po to prie apvalaus stalo išsivystė įdomus pokalbis literatūrinėmis temomis.

— *Laima Valiūnaitė,* Vasario 16 gimnazijos mokinė, 13 metų, Badeno krašto jaunų mergaičių iki 16 metų šaudyme iš oro pistoletų birželio 30 Karlsruhėje laimėjo II vietą. To krašto varžybose Laima dalyvavo pirmą kartą.

Naftos linijos tiesimo darbai Aliaskoje

Clevelando "Neringos" tunto skautės stovyklauja prie Pymatung ežero Pennsylvanijoje. Pamaldas laiko kun. P. Dzegoraitis. Nuotr. V. Bacevičiaus

GERIAUSIA DOVANA JAUNOMS MARČIOMS

Popular Lithuanian

RECIPES

Penktoji laida

Jei jūsų marti yra lietuvė ar kitos kilmės, geriausia vedybinė dovana yra naujai išleista knyga Juzės Daužvardienės

Visų įprastų lietuviškų valgių receptai yra šioj knygoj. Nurodymai trumpi, aiškia anglų kalba surašyti ir lengvai įvykdomi.

Kaina tik $3.00

Užsakymus siųskite:

DRAUGAS
4545 W. 63rd Street
Chicago, Ill. 60629

Persiuntimo išlaidoms prašoma pridėti 25 ct., o Illinois gyventojai prideda dar 15 ct. mokesčiams.